

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM
2018–2019**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jiří Hanák

Recentní úloha Policie České republiky

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jiří Víšek

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

**BACHELOR PART-TIME STUDIES
2018–2019**

BACHELOR THESIS

Jiří Hanák

Recent Role of the Police of the Czech Republic

Prague 2019

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. Jiří Víšek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 20. září 2019

.....
Jiří Hanák

Poděkování

Rád bych na tomto místě poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Jirímu Víškovi za vedení práce, cenné rady a odbornou pomoc.

Anotace

Bakalářská práce na téma „*Recentní úloha Policie České republiky*“ se věnuje orgánu veřejné správy ČR, a to Policii České republiky. Hlavní akcent je v práci kladen na aktuální právní úpravu, která vymezuje fungování tohoto vnitrostátního ozbrojeného bezpečnostního sboru, zejména se jedná o zákon o Policii České republiky. Tento právní předpis je v práci podroben detailní analýze. Cílem práce je vymezit současnou úlohu Policie České republiky prizmatem zajišťování vnitrostátní, respektive mezinárodní bezpečnosti. V práci nezůstanou stranou ani historické aspekty, které doprovázely vznik tohoto ozbrojeného bezpečnostního sboru. V práci je vymezena i mezinárodní úloha Policie České republiky, která je v současné době velice aktuální, vlivem řady problémů, které se objevují v problematických regionech přiléhajících k Evropské unii, respektive euroatlantickému prostoru.

Klíčová slova

Bezpečnost, oprávnění, Policie České republiky, povinnost, veřejná správa, zákon.

Annotation

The bachelor thesis on the topic "*Recent Role of the Police of the Czech Republic*" is devoted to the public administration of the Czech Republic, namely the Police of the Czech Republic. The main emphasis is put on the current legislation that defines the functioning of this national armed security corps, especially the law on the Police of the Czech Republic. This law is subject to detailed analysis in the thesis. The aim of the thesis is to define the current role of the Police of the Czech Republic through the prism of ensuring national and international security. The historical aspects that accompanied the establishment of this armed security corps are not left aside. The work also defines the international role of the Police of the Czech Republic, which is currently very topical, due to a number of problems that occur in problematic regions adjacent to the European Union, respectively the Euro-Atlantic area.

Keywords

Duty, legal act, Police of the Czech Republic, public administration, right, Security.

OBSAH

ÚVOD	9
1 HISTORIE A VÝVOJ POLICEJNÍ SPRÁVY	11
1.1 Habsburská monarchie (1526–1918).....	11
1.2 Československá republika (1918–1939)	12
1.3 Protektorát Čechy a Morava a Slovenský stát (1939–1945)	14
1.4 Československo (1945–1989)	15
2 POSTAVENÍ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY V SYSTÉMU VEŘEJNÉ SPRÁVY	18
2.1 Participace ve veřejné správě ČR.....	18
2.2 Postavení Policie České republiky	19
3 SPOLUPRÁCE A DALŠÍ VZTAHY POLICIE	21
3.1 Role v rámci IZS	22
3.2 Celní správa České republiky.....	23
3.3 Vězeňská služba České republiky	24
3.4 Bezpečnostní informační služba.....	24
3.5 Úřad pro zahraniční styky a informace	25
3.6 Hasičský záchranný sbor české republiky.....	25
3.7 Zdravotnická záchranná služba	26
3.8 Obecní policie.....	27
3.9 Armáda České republiky	28
4 ORGANIZACE A USPOŘÁDÁNÍ POLICIE ČR	30
4.1 Policejní prezidium.....	30
4.2 Útvary policie s celostátní působností.....	32
4.2.1 Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV	32
4.2.2 Národní protidrogová centrála SKPV	33
4.2.3 Útvary zvláštních a speciálních činností SKPV	33
4.3 Krajská ředitelství policie.....	34
5 NADNÁRODNÍ ROLE PČR	36
5.1 Interpol	36
5.2 Europol	36

5.3	Participace příslušníků v rámci zahraničních operací	37
6	PRACOVNĚ PRÁVNÍ VZTAHY PŘÍSLUŠNÍKŮ PČR	38
6.1	Pracovní poměr.....	38
6.2	Služební poměr.....	39
7	POVINNOSTI A OPRÁVNĚNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ PČR.....	40
7.1	Základní povinnosti policistů a zaměstnanců PČR	40
7.1.1	Zdvořilost	40
7.1.2	Iniciativa.....	41
7.1.3	Přiměřenost.....	42
7.1.4	Prokazování příslušnosti.....	43
7.1.5	Poučování	44
7.2	Oprávnění příslušníků PČR.....	45
7.2.1	Omezení osobní svobody (§ 24–33).....	46
7.2.2	Postup ve vztahu k věcem (§ 34–43).....	49
7.2.3	Vykázání (§ 44–47)	52
7.2.4	Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů, prostorů a osob (§ 48–50).....	53
7.2.5	Použití donucovacích prostředků a zbraně (§ 51–59)	54
7.2.6	Práce s informacemi (§ 60–88)	56
8	KONTROLNÍ MECHANISMY	58
8.1	Generální inspekce bezpečnostních sborů.....	58
8.2	Odbor vnitřní kontroly Policejního prezidia	58
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	61
	SEZNAM ZKRATEK	64
	SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ	65

ÚVOD

Tato bakalářská práce bude věnována orgánu veřejné správy ČR, kterým je Policie České republiky, a jeho recentní úloze v kontextu zajišťování nejen vnitrostátní bezpečnosti. Důvody samotného výběru tohoto tématu jsou následující. Hlavní element, který utvrdil autora práce v tomto výběru, je skutečnost, že základem fungujícího demokratického státu, jehož jsme součástí, je jednou z nejdůležitějších povinností dbát zejména na zachování bezpečnosti zdraví a životů občanů, jejich majetku a veřejného pořádku. Tyto základní hodnoty jsou současně hlavními úkoly a stávají se tak, mimo jiné, klíčovým posláním předemětného ozbrojeného bezpečnostního sboru, jímž je Policie České republiky, který za ně z logiky věci nese plnou zodpovědnost.

Hlavním cílem předložené bakalářské práce je zmapování recentní role Policie České republiky v kontextu zajišťování vnitrostátní bezpečnosti. Na tomto místě je nutné zmínit opravdu značný rozsah této problematiky. Z tohoto důvodu bude obsah práce věnován těm nejdůležitějším oblastem již uvedeného spektra. Samotná práce je rozdělena do několika kapitol, přičemž obsah těchto kapitol bude nastíněn v následujících odstavcích.

V první kapitole bude věnována pozornost stručnému popisu historického vývoje policejních orgánů na území našeho státu, který bude rozčleněn do jednotlivých etap dějin. Nejprve bude popsáno historické období let 1526–1918 (Habsburské monarchie), dále zde bude zachycena éra tzv. první republiky, která se týká let 1918 až 1938. Následuje další mezník, jímž je období protektorátu Čechy a Morava, jenž je všem dobře znám událostmi, které vyústily v druhý celosvětový válečný konflikt. Předmětem poslední podkapitoly bude období totalitního režimu, který byl na území našeho státu nastolen v letech 1948–1989.

Ve druhé kapitole budou vymezeny elementární pojmy, které jsou zásadní pro systém a strukturu policejní správy. V současné době se jedná o systém fungování veřejné správy v České republice.

Třetí kapitola bude pojednávat o formách spolupráce a dalších vztazích Policie ČR, a to jak na vnitrostátní, tak i na mezinárodní úrovni. Na tomto místě bude zachycena obecná charakteristika dalších bezpečnostních a záchranných sborů, se kterými PČR spolupracuje, např. v rámci integrovaného záchranného systému.

Ve čtvrté kapitole dojde ke stručnému popisu klíčových útvarů PČR, dále zde bude zachyceno uspořádání a aktuální organizační struktura Policie ČR. Budou vyobrazena přehledná schémata, která čtenáři poslouží jako jednoduchý „průvodce“ pro účely rychlé orientace ve spletné struktuře tohoto páteřního orgánu veřejné správy.

V páté kapitole budou odlišeny dvě základní roviny, které se týkají příslušníka policie, tedy policisty, a na druhé straně zaměstnance zařazeného v policejním aparátu. Z čehož vyplývá, že se v této kapitole budeme soustřeďovat na pracovně-právní vztahy Policie ČR.

Šestá kapitola si klade za cíl zachytit základní povinnosti a oprávnění příslušníků PČR, a jejich rozbor, které vyplývají ze zákonné úpravy. Zde uvedený rozbor s ohledem na povinnosti příslušníka bude zaměřen především na teoretický rozměr. Naopak praktickému rozměru bude věnována druhá polovina této kapitoly, ve které budou podrobně rozebrána samotná oprávnění. Právě uvedený praktický rozměr bude spočívat v uvedení několika modelových situací vyplývajících z praxe.

Sedmá kapitola uvede nejzásadnější kontrolní mechanismy, které vykonávají dohled a kontrolu nad předmětnou složkou veřejné správy, respektive nad PČR.

V závěru práce bude provedena deskripce dosažených cílů, které vycházejí z analýzy shora uvedených částí předložené bakalářské práce.

1 HISTORIE A VÝVOJ POLICEJNÍ SPRÁVY

Tato úvodní kapitola se bude věnovat stručnému popisu historického vývoje policejních orgánů na území našeho státu. Samotným vývojem státního celku dochází k postupným změnám týkajících se bezpečnostních složek, díky kterým můžeme zaznamenat počátek policejních orgánů, tak jak jsou známy dnes. Právě uvedené skutečnosti vedly ke zrodu speciálních bezpečnostních sborů, jejichž majoritním cílem byla, a i nadále je, ochrana vnitřního pořádku státu.

1.1 Habsburská monarchie (1526–1918)

Obsahem této podkapitoly bude popis policejních orgánů a jejich vývoj za dob Habsburské monarchie, respektive Rakouska-Uherska. Vzhledem ke značné časové obšírnosti této historické etapy v dějinách se budu muset zaměřit na důležité a významné vývojové momenty.

Nutno uvést, že v tomto období zcela evidentně celá státní správa postrádá jakýkoliv náznak jednotnosti, jinak tomu není ani v případě výkonu policejní služby, jejich činností a její samotné správy. Jedním z příkladů je nejednoznačnost procesu oddělení armády od bezpečnostních složek, v důsledku právě uvedených skutečností se můžeme setkat s pojmem tzv. „zpolicejnění armády“.

Ve chvíli, kdy se zaměříme na období Vídeňské policie do roku 1776, především na fakt, že výkony policejních funkcí byly přenášeny na obyvatelstvo, je toto ke vztahu k současnosti velkou zvláštností. K obvyklým zvyklostem středověku patřila všeobecná povinnost obyvatelstva podílet se na stíhání zločinců. Byla důsledkem nedostatečně fungující státní správy, která svalovala na své poddané řadu záležitostí, zajišťovaných v moderních dobách státem. Na měšťany byly vedle toho kladeny i další veřejné úkoly, například hašení požárů. Podle městského zřízení, kodifikovaného roku 1526 Ferdinandem I., vykonávali policejní funkce ve Vídni a v předměstích sami měšťané.¹ Povinnosti měšťanů ve smyslu výkonu policejní služby byly více aplikovány

---

¹ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva I. Habsburská monarchie (1526-1918)*, vyd. 1. Praha: Themis, 1997. s. 45. ISBN 80-85821-52-4.

v mimořádných stavech např. za stavu občanských nepokojů, ohrožení, či války. Naopak tomu bylo v dobách pokoje a míru. V této souvislosti nutno zmínit, že celkově vzato byli měšťané vždy pouhým doplňkem profesionálních policejních složek.

V období vlády Karla VI. se začínají objevovat první zárodky vedoucí ke sjednocení policejní správy a jejich složek jako jednotné organizace.

První významná reforma jak policejní, tak i státní správy se spojuje s rokem 1749, nicméně samotná reforma se uskutečňuje až v roce 1754, kdy dochází k separaci policejní správy a justičního aparátu, dále se zřizují krajské úřady s vrchním dozorem nad policií. Nově k jednotlivým úkolům příslušníka tamější policie náležely mimo jiné následující povinnosti, a to například tajné dozírání na obyvatele svěřených domů, dávat pozor na tajné shromáždění a schůze, provádět dozor v krčmách, přispívat k zachování veřejné bezpečnosti a pořádku, dozírat na cestující cizince a kontrolovat jejich řádné přihlášení.

Systém obsahoval z dnešního pohledu mnoho nelogických aspektů. Nejzásadnějším z nich byla skutečnost, že úřady policie byly podřízeny místodržitelstvím. Zvrat nastal až v roce 1848, kdy byla policie začleněna pod ministerstvo vnitra, o čtyři léta později přichází znovuoobnovení Nejvyššího policejního úřadu. Toto období je zpravidla označováno jako Bachovo období. Zajímavostí doby a tamějšího neoabsolutistického režimu s dopadem na policejní orgány je například střežení tisku. Nesmíme opomenout na vymezení pojmů a rozdílů mezi policií a četnictvem. Úkolem četnictva bylo zachování a zabezpečení veřejného pořádku především ve venkovských oblastech, naopak orgány policie měly na starost pořádek ve městech.

Z této podkapitoly jednoznačně vyplývá, že právě pospané období zakončila první světová válka. Toto období se zasadilo o první signály nového vývoje organizace policejní správy v následujícím poválečném období.

1.2 Československá republika (1918–1939)

Složitosti, které provázely vznik nové Československé republiky a dále její komplikovaný vývoj měly přímou spojitost s mezinárodní politikou, napjatými vztahy mezi sousedními státy, tak i s politickým, hospodářským a kulturním dědictvím po zaniklé monarchii. Což se promítá i v nově vznikajícím pojetí správy policejních orgánů.

„V noci z 28. na 29. října 1918 byl NV vyhlášen tzv. recepční zákon či recepční norma (později zařazený do Sbírký zákonů a na nařízení pod č. 11/1918). Tento proklamoval vytvoření ‚samostatného státu československého‘ s tím, že jeho státní formu určí Národní shromáždění ve srozumění s Československou NR v Paříži. NV sám sebe prohlásil za vládu doslova ‚vykonavatele státní svrchovanosti‘. Všechny státní i samosprávné orgány měly působit jako dosud, ovšem s tím, že budou podřízeny NV. Rovněž zůstával v platnosti celý právní systém – ‚veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení‘.“²

„Téměř všichni státní a veřejní zaměstnanci bývalé monarchie přešli do služeb nového čs. státu. Ve většině případů zůstali na svých místech okresní hejtmáni, vysoké úřednictvo a příslušníci četnictva a policie“.³

Československé četnictvo bylo vojensky organizovaným bezpečnostním sborem, plnícím bezpečnostní úkoly na celém území státu. Definitivní podobu nabyla organizační struktura vydáním zákona o četnictvu č. 299/1920 Sb. z. a n. ze dne 14. dubna 1920. Tímto zákonem bylo četnictvo republiky Československé definováno jako: „Vojensky organizovaný sbor strážný, jenž je určen jest k tomu, aby podle stávajících zákonných předpisů a podle nařízení příslušných úřadů státních udržoval v celém území Československé republiky veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost.“⁴ Předmětem této zákonné úpravy byla mimo jiné popsána organizace četnictva. Nejvyšším funkcionářem sboru byl generální velitel četnictva, dále řídicí orgány Ministerstva vnitra. V rámci zemské organizace byla zřizována oddělení, která podléhala okresnímu velitelství, pod které spadaly jednotlivé četnické stanice.

---

² MACEK, Pavel. *Dějiny policie a četnictva*. Přeložil Lubomír UHLÍŘ. Praha: Police History, 1999, s. 9. ISBN 80-902670-0-9.

³ MACEK, Pavel. *Dějiny policie a četnictva*. Přeložil Lubomír UHLÍŘ. Praha: Police History, 1999, s. 9. ISBN 80-902670-0-9.

⁴ *Historie četnictva a policie – Policie České republiky* [online]. [cit. 2018-12-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09MTQ%3d>

1.3 Protektorát Čechy a Morava a Slovenský stát (1939–1945)

Nelze opomenout právě uvedené období, jež je všem dobře známo událostmi, které vyústily v druhý celosvětový válečný konflikt. Zřízení Protektorátu Čechy a Morava přineslo celou řadu změn, a to jak z hlediska bezpečnostního, tak i státoprávního. Bezprostředně po mnichovské konferenci, jež proběhla roku 1938, došlo, následující rok, ke značným územním ztrátám tehdejší Česko-Slovenské republiky, což byla jasná předzvěst již uvedených změn a druhé světové války. Územní ztráty se netýkaly pouze ČSR, ale i částí Maďarska a Polska.

„Bezpečnostní funkce na nich vykonávaly policejní složky uvedených států, protože čs. četnictvo a státní policie se z těchto prostorů stáhly současně s armádou, státními úřady a dalšími institucemi. Výjimku činily některé bývalé čs. komunální policejní sbory (resp. jejich členové). V oblastech Sudet s převahou obyvatelstva německé národnosti měly často německý personál a přirozeně pak byly zařazeny do systému německé policie.“⁵

Můžeme tedy hovořit o tom, že bezpečnostní aparát Česko-Slovenské republiky nedobrovolně spadá do područí německé svrchované moci. Hlavní iniciativu nad bezpečnostním aparátem přebírá německá státní policie, resp. Gestapo – Geheime Staatspolizei, která měla na našem území zřízeny dva řídicí úřady: v Praze a v Brně. Ty spadaly přímo pod Nejvyšší úřad říšské bezpečnosti se sídlem v Berlíně. Tato iniciativa se v praxi projevuje například tím, že český bezpečnostní sbor se zabývá nanejvýše přestupky či běžnějšími případy na úseku obecné kriminality a nad všemi ostatními záležitostmi bdí nelítostné gestapo, kterému za oběť padlo mnoho nevinných obyvatel čs. republiky.

Na tomto místě nelze nezmínit jednu z mnoha dalších negativních změn plynoucích z nového zřízení, kterou je úplné zrušení čs. armády, z níž vzniká tzv. vládní vojsko, jež je přímo podřízeno německému wehrmachtu. V přímé souvislosti s těmito změnami dochází k velkému přečíslení početních stavů bezpečnostních složek ČSR. Musela proto následovat podstatná redukce stávajících stavů příslušníků čs. četnictva a státní policie, tak i jejich institucí. *„Poněkud jiná situace byla na území Slovenského*

---

⁵ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2001, s. 7. ISBN 80-86477-01-0.

státu. I zde došlo k oslabení početních stavů bezpečnostních složek, způsobenému snahou eliminovat Čechy ze slovenské státní služby. Na druhé straně nedostatek kvalifikovaných sil donutil bratislavskou vládu, aby ponechala jistý počet Čechů (např. velitele stanic apod.) ve služebním poměru. Čeští příslušníci bezpečnostních složek pak opouštěli Slovensko až v roce 1941. Přitom je třeba připomenout, že na Slovensku nebyla zrušena armáda, a tedy neexistoval nepříznivý faktor pro doplňování bezpečnostních složek.⁶

I přes vznik protektorátu Čechy a Morava byla nadále zachována totožná struktura bezpečnostních složek, jako tomu bylo před jeho samotným vznikem. Působila zde obecní policie, četnictvo a státní policie. Organizačně se však dělily na dvě na následující součásti. První byla tzv. protektorátní uniformovaná policie, která se skládala z četnictva, uniformované vládní policie, uniformované obecní a požární policie. Druhou složkou byla tzv. neuniformovaná protektorátní policie, jejíž součástí byla vládní a obecní kriminální policie. Tyto reorganizační změny byly dokončeny v červenci roku 1942.⁷

Závěrem podkapitoly je nezbytné uvést poslední významnou změnu, která nastala roku 1944, kdy proběhla inkorporace všech výše jmenovaných složek do jedné, jednotně označované jako protektorátní policie.

1.4 Československo (1945–1989)

V květnu 1945 byla ukončena druhá světová válka, tím i nacistická okupace, a dochází k obnově svrchovanosti Československa. V čele obnovené čs. republiky stanul exilový prezident Edvard Beneš, který značnou dobu války strávil v Londýně, odkud působil. Exilová vláda, která pod jeho působením byla tvořena za válečného období, bude má záhy pro obnovenou, také označovanou třetí republiku, neblahý dopad. V jeho exilové vládě se objevují komunističtí představitelé jako například vládní předseda Klement Gottwald.

Rok 1945 byl zásadním jak pro samotnou republiku, její společnost, tak i pro bezpečnostní sbory. „Dne 17. 4. 1945 schválila vláda národní fronty v Košicích

---

⁶ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2001, s. 8. ISBN 80-86477-01-0.

⁷ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2001, s. 55. ISBN 80-86477-01-0.

dokument „Budování národní bezpečnosti“, na jehož základě byla vytvořena jednotný policejní sbor, označovaný česky jako Sbor národní bezpečnosti (SNB), slovensky Zbor národnej bezpečnosti (ZNB). Charakter SNB byl již od počátku politický, nebylo zde realizováno oddělení bezpečnostních složek od politických stran, praktikované v meziválečném Československu. Tato situace vedla k mocenským střetům politických stran v SNB, který po konečném politickém vítězství komunistů v roce 1948 nabyl charakteru represivní složky vlády jediné politické strany.“⁸

Tamější vládou byly dne 5. dubna stanoveny klíčové zásady a principy nově vzniklého bezpečnostního sboru. Dle vznesených požadavků vlády měla být vytvořena Národní bezpečnostní služba, posléze změněna na Sbor národní bezpečnosti (SNB), kterou by tvořily tři složky. A to sborem uniformované národní bezpečnosti (jeho úkolem bylo nahradit dosavadní policii a četnictvo), dále pohotovostní sbor a v neposlední řadě sbor neuniformované služby, jehož úkolem bylo plnění služebních úkolů na úseku vnitřního a zahraničního policejního zpravodajství.⁹

Státní převrat, jenž byl uskutečněn 25. 2. 1948, v komunistické terminologii a historiografii znám jako únorový puč, Vítězný únor apod., byl významným okamžikem pro SNB. V této souvislosti nutno zmínit, že i přes působení Dělnické milice, později označované jako Lidové milice, která sehrála klíčovou roli při státním převratu, zůstává hlavní oporou režimu i nadále SNB.

Jak již bylo řečeno, SNB se stal stěžejní oporou nového státu, a to zejména s ohledem na skutečnost, že komunistům náleželo vedení ministerstva vnitra již od r. 1945. V důsledku politického vlivu ze strany KSČ na nově vzniklý bezpečnostní sbor dochází ve větší či menší míře k personálním změnám, někdy označovaným jako „čistky“, čímž se rozumí očišťování od nežádoucích živlů. K jedné z prvních dochází v roce 1945, kterou provází heslo „potrestání zrádců a kolaborantů“, jimiž se rozumí zrádci z řad čs. republiky a spolupracovníci s německým režimem. V rozmezí let 1945–1948 dochází k občasným personálním změnám v důsledku sporů mezi nekomunistickými a komunistickými příslušníky sboru. Na podkladě výroku MV ze dne

---

⁸ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2011, s. 14. ISBN 978-80-86477-55-8.

⁹ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2011, s. 14. ISBN 978-80-86477-55-8.

2. 3. 1948 byla očista řad SNB dokončena. Tento proces v praxi znamenal propuštění téměř 3 500 osob v září téhož roku.¹⁰

Další historickou událostí spjatou s tímto obdobím je agresivní akt sovětského svazu, který byl realizován v noci z 20. na 21. 8. 1968 vojenskou invazí, která poté představovala déle než dvě desetiletí trvající okupaci. Sovětský svaz tento krok označoval jako „vstup pěti armád Varšavské dohody“ a později jako „bratrská internacionální pomoc“. Jedním z mnoha důsledků těchto událostí bylo odstranění A. Dubčeka v dubnu 1969, nahrazen byl Gustavem Husákem, který mimo jiné pokračoval v tzv. očišťování. *„Husákovy čistky měly z čistě policejního hlediska jeden pozitivní důsledek – došlo ke značnému věkovému omlazení SNB. Vysoký věkový průměr u SNB byl problémem již koncem 60. let a v roce 1967 se uvažovalo o vytváření tzv. kasernovaných pohotovostních jednotek, složených z nově přijatých příslušníků SNB.“*¹¹

Na závěr této podkapitoly je nezbytné uvést, že čistky, které provázely předmětné období, byly důrazným varováním pro další dvě desetiletí, která zaručila relativní loajalitu a klid v řadách tehdejšího bezpečnostního sboru – SNB. Výhradně z policejního hlediska lze na tuto etapu pohlížet jako na éru stability.

---

¹⁰ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2011, s 15. ISBN 978-80-86477-55-8.

¹¹ MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2011, s 18. ISBN 978-80-86477-55-8.

2 POSTAVENÍ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY V SYSTÉMU VEŘEJNÉ SPRÁVY

2.1 Participace ve veřejné správě ČR

V této kapitole autor pokládá za důležité vysvětlit základní pojmy, jimiž jsou správa, resp. veřejná správa, správní věda a uvést jejich charakteristiku.

„Veřejná správa je ústředním pojmem nejen vědy správního práva, včetně jeho normativní regulace, a správní politiky, ale i správní vědy. Veřejnou správou se ve společnosti zorganizované ve stát velmi obecně řečeno rozumí správa veřejných záležitostí, realizované jako projev výkonné moci ve státě, a to včetně specifického postavení tzv. veřejnoprávní samosprávné moci. Pro tuto výkonnou moc je přitom charakteristické, že se jedná především o veřejnou moc, jíž je nadán v první řadě sám stát a dále touto mocí disponují jím aprobované subjekty dále povolané ke správě veřejných záležitostí. Veřejná správa se tak člení na, respektive v sobě zahrnuje, jednak tzv. státní správu a jednak tzv. samosprávu. Veřejná moc jejíž výkon představuje veřejná správa se tak tedy dělí na moc státní a na zbývající veřejnou moc. Státní moc rozumíme veřejnou moc, kterou disponuje sám stát a zabezpečuje ji prostřednictvím zvláštního aparátu, označovaného jako státní mechanismus. Tzv. zbývající veřejná moc, která je státem v příslušném rozsahu svěřena subjektům nestátního charakteru ke správě veřejných záležitostí (prakticky se jedná zejména o subjekty územní samosprávy, vykonávající specifickou formu správy státu), je však od ní v jistém smyslu odvozena a nemůže s ní být v rozporu. V tomto smyslu má i tato veřejná moc svůj základ ve státní moci, má s ní určité společné znaky a projevuje se jako „decentralizovaná státní moc“, jejíž subjekty společně se státem spoluzabezpečují správu státu, jakožto veřejnou správu.“¹²

Aktuální význam termínu veřejná správa je přímo spjat s právem správním. Ve chvíli, kdy pohlédneme zpět do historie, dojdeme k zjištění, že se původně veřejná správa dělila na správu finanční, správu vnitřní, správu justiční, správu vojenskou a zahraniční

---

¹² SKULOVÁ, Soňa. *Základy správní vědy*. 2., dopl. a rozš. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 44. ISBN 978-80-210-7335-7.

správu. Původně se však celá veřejná správa nazývala policií a až do doby, která je spjata s obdobím tzv. policejního státu, kdy se název policie začal vztahovat pouze na oblast vnitřní správy. Policie České republiky je součástí státní správy, jedná se o správní úřad (dekoncentrovaný) nesoucí označení veřejný sbor.

2.2 Postavení Policie České republiky

Policie České republiky (PČR) je jednotným ozbrojeným bezpečnostním sborem České republiky, a to s celostátní působností, na rozdíl od obecní policie, která zabezpečuje záležitosti v souvislosti s veřejným pořádkem v rámci působnosti obce. Mezi hlavní znaky, které charakterizují policejní sbory vůbec, a tedy i Policii ČR, náleží předně skutečnost, že jejich hlavním úkolem je chránit veřejný pořádek a bezpečnost. Což je ustanoveno zákonem, resp. § 2 z. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v následujícím znění:

„Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen ‚mezinárodní smlouva‘).“¹³

Jednotlivé úkoly policie jsou uvedeny v již zmíněném zákoně o PČR. Možno říci, že tyto úkoly jsou vymezeny v obecné rovině a prostupují jednotlivými částmi zákona. Úkoly policie vycházejí ze základních zájmů a hodnot zakotvených v zákonech, předpisech Evropského společenství nebo v mezinárodních smlouvách, které jsou součástí právního systému České republiky. Mezi tyto úkoly například patří dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích (BESIP) a spolupůsobí při jeho řízení, vede evidenci a statistiky potřebné pro plnění svých dílčích úkolů. Provádí kontrolu dokladů nutných pro provoz a řízení motorových vozidel, dále doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

---

¹³ Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů: Policie ČR : vězeňská služba, BIS, zpravodajské služby : redakční uzávěrka 14. 11. 2016 Ostrava: Sagit, 2016 (1159). ÚZ, s. 182. ISBN 978-80-7488-190-9.

Dále působí na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti, touto činností zajišťuje ochranu ústavních činitelů České republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území ČR poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod. Současně zajišťuje ochranu chráněných objektů či prostor, pro něž taková ochrana vyplývá z mezinárodní dohody, kterou je Česká republika vázána.

Mimo jiné poskytují výkonné organizační články PČR součinnost státním orgánům, orgánům obcí, právnickým a fyzickým osobám. Tato součinnost je na základě právních norem vyjádřené společné a organizované úsilí jednotlivých složek policie a dalších již zmíněných zainteresovaných subjektů na ochraně veřejného pořádku, bezpečnosti osob, majetku a boji s trestnou činností.

3 SPOLUPRÁCE A DALŠÍ VZTAHY POLICIE

Jak již bylo uvedeno v závěru předešlé kapitoly, je třeba zmínit další bezpečnostní a záchranné sbory, se kterými PČR spolupracuje v rámci integrovaného záchranného systému (IZS) a výše popsané součinnosti, jimiž například jsou:

- Celní správa České republiky,
- Vězeňská služba České republiky,
- Bezpečnostní informační služba,
- Úřad pro zahraniční styky a informace,
- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- zdravotnická záchranná služba,
- obecní policie,
- Armáda České republiky, resp. její vyčleněné síly a prostředky.

Některým z právě vyjmenovaných subjektů, které autor považuje za stěžejní vzhledem k častosti a důležitosti v rámci spolupráce s PČR, se budeme věnovat v následujících subkapitolách a to krátkou, obecnou charakteristikou a jejich činnostmi.

Spolupráce a další vztahy policie s dalšími subjekty ukotvuje hlava IV zákona o Policii České republiky v následujícím znění: *„Policie při plnění svých úkolů spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníky a fyzickými osobami.“*¹⁴

Dále však součástí této kapitoly bude napojení Policie České republiky do dvou nejvýznamnějších mezinárodních struktur, jejichž klíčovým posláním je boj s mezinárodní kriminalitou, kterými jsou Interpol a Europol.

---

¹⁴ *Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů: Policie ČR : vězeňská služba, BIS, zpravodajské služby : redakční uzávěrka 14. 11. 2016* Ostrava: Sagit, 2016 (1159). ÚZ, s. 184. ISBN 978-80-7488-190-9.

3.1 Role v rámci IZS

Integrovaný záchranný systém (IZS) vznikl za účelem koordinovaného postupu jeho jednotlivých složek, zejména při plnění úkolů spojených se záchrannými a likvidačními pracemi a také při přípravě na mimořádné události, jimiž jsou vážné nehody, havárie nebo živelné pohromy. Nutno zmínit, že se nejedná pouze o spolupráci mezi jednotlivými složkami státních orgánů, ale o vzájemnou spolupráci mezi samosprávnými celky, fyzickými i právníckými osobami a již uvedenými orgány státní správy ČR.

Integrovaný záchranný systém v ČR vznikl v roce 2001, nicméně jeho prvotní zárodky se objevují již v roce 1993. Základním právním pramenem pro IZS je z. č. 239/200 Sb., o integrovaném záchranném systému, kde jsou i mimo jiné uvedena práva a povinnosti fyzických, fyzických podnikajících a právníckých osob při mimořádných událostech, a to v § 23–25 výše uvedeného právního předpisu.

IZS je tvořen základními a ostatními složkami, přičemž do základních složek patří:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR),
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policie České republiky.

Ostatní složky IZS zahrnují:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- obecní policie,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

V případě základních složek se jedná o součásti, které fungují v nepřetržitém režimu, jsou připraveny okamžitě zasáhnout a mají celostátní působnost, dále každá

z nich plní své specifické úlohy. Přičemž základním úkolem HZS ČR je chránit zdraví, život a majetek občanů před požáry a poskytnout pomoc při těchto událostech. Prioritou záchranné zdravotní služby je neodkladné poskytnutí přednemocniční zdravotní pomoci, během převozu do zdravotnického zařízení až po samotné předání pacienta. Policie ČR v těchto situacích chrání bezpečnost osob a majetku, dohlíží na veřejný pořádek, odhaluje a vyšetřuje trestnou činnost.

Ostatní součásti IZS jsou vyrozuměny a povolány na místo mimořádné události k výkonu záchranných a likvidačních prací dle druhu události, dle možností zasáhnout především s ohledem na jejich pravomoc, která jim je dána platnými právními předpisy.

3.2 Celní správa České republiky

„Celní správa České republiky je bezpečnostním sborem a její činnost je součástí systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie. Celní správa je výhradním správcem spotřebních daní. Tím se rozumí správné zjištění a stanovení těchto daní a zabezpečení jejich úhrady bez ohledu na skutečnost, zda jsou předmětem dovozu nebo vývozu v rámci obchodu se zeměmi mimo EU nebo v rámci obchodu s členskými státy EU, nebo jsou předmětem tuzemské výroby či spotřeby.“¹⁵

Na tomto místě je třeba zmínit o významnou událost pro Celní správu, jíž byl dne 1. května 2004 vstup do Evropské unie, což zapříčinilo zrušení hraničních kontrol. Právě popsáním vstupem ČR do schengenského prostoru odstartovala celá řada spekulací, zdali i nadále bude mít tento ozbrojený sbor a správní orgán své opodstatnění a uplatnění. Vzhledem k velkému množství nezastupitelných činností celní správy se tyto spekulace k vztahu k dnešku nenaplnily.

Naopak dnes orgánům celní správy náleží postavení policejního orgánu, čemuž se rozumí orgánu činnému v trestním řízení, především ve chvíli, kdy se konkrétní trestní řízení týká specifických trestných činů, zejména na úseku daní a cel. Mimo jiné provádí kontrolní činnost nad zahraničním obchodem s vojenským materiálem, nakládáním zaměstnávání cizinců a mnoho dalších.

---

¹⁵ Celní správa České republiky. In: *Celní správa České republiky: O nás* [online]. [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>

3.3 Vězeňská služba České republiky

I v případě Vězeňské služby České republiky (VJS) se jedná o ozbrojený bezpečnostní sbor, který je zřízen s účinností ode dne 1. ledna 1993, a to zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky. Mezi hlavní úkoly tohoto sboru patří zajištění výkonu trestu odnětí svobody, výkonu vazby. Mimo to zajišťuje ochranu pořádku a bezpečnosti při činnosti státních zastupitelství, Ministerstva spravedlnosti a při samotném výkonu soudnictví a správě soudů.

V rámci součinnosti s Policií České republiky musí příslušník Vězeňské služby či justiční strážce na základě jeho oprávnění a povinností neprodleně vyrozumět PČR zejména v případech, kdy uprchne osoba z výkonu trestu odnětí svobody, výkonu vazby nebo výkonu zabezpečovací detence. Tato povinnost je zakotvena v § 15 již uvedené sbírky zákona.

Dalším příkladem vzájemné spolupráce mezi PČR a Vězeňskou službou a justiční strážci ČR je například vzniklá mimořádná situace v budově soudu, ústavu nebo věznici, kterou daná složka nemůže vlastními silami a prostředky zvládnout. V těchto případech příslušník VJS vykonávající službu může opět využít svého oprávnění (dle § 22 odst. 8 a § 24 odst. 2 z. č. 555/1992 Sb.) a vyrozumět tak se žádostí o součinnost nejbližší, místně příslušný útvar policie.

3.4 Bezpečnostní informační služba

Bezpečnostní informační služba (jinak známá také jako kontrarozvědka, BIS) je státní zpravodajská služba s celostátní působností na území České republiky, její činnost řídí vláda ČR a dále její funkční rámec upravuje z. č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě.

Jedná se o bezpečnostní sbor, mezi jehož majoritní úkoly a činnosti spadá získávání, shromažďování a následné analyzování informací důležitých zvláště pro boj s terorismem, bezpečnost a ochranu v oblasti demokratických základů ČR, ústavního zřízení ČR, významných ekonomických zájmů ČR a mnoho dalších.

V této podkapitole nutno poukázat z pohledu autora na důležitou skutečnost, a to tu, že zpravodajská služba BIS není orgánem činným v trestním řízení, proto nemá žádnou trestně-právní pravomoc, nemůže tedy provést zadržení, zatčení ani výslech. V těchto případech logicky využívá spolupráce s Policií České republiky a dalšími státními úřady ČR.

3.5 Úřad pro zahraniční styky a informace

Úřad pro zahraniční styky a informace (rovněž označován jako rozvědka, ÚZSI) je zpravodajská služba České republiky, ovšem se zahraničním polem působnosti. Za její činnost zodpovídá její zřizovatel, kterým je vláda ČR prostřednictvím ministra vnitra. Činnost ÚZSI upravuje a blíže definuje z. č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky.

I v případě této zpravodajské služby je hlavním cílem sběr, analýza a ochrana významných informací na úseku bezpečnostních, hospodářských a politicko-zahraničních zájmů ČR v zahraničí.

Na tomto místě autor práce považuje za důležité zmínit následující. ÚZSI nemá represivní charakter, není orgánem činným v trestním řízení. V případě, že jako vedlejší produkt činnosti ÚZSI dojde, či zjistí poznatek, který kompetenčně přísluší službám s vnitřní působností či orgánům činným v trestním řízení, ihned, bez dalších prodlev a rozpracování, je předává příslušným institucím, mezi které patří Policie České republiky.¹⁶

3.6 Hasičský záchranný sbor české republiky

„Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR) je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. HZS ČR

---

¹⁶ ÚZSI. *Úřad pro zahraniční styky a informace: Co děláme* [online]. ČR, 2016 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: <https://www.uzsi.cz/cs/co-delame/>

se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů na úseku protipožární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených právními předpisy.“¹⁷ Klíčovým prováděcím právním předpisem upravujícím činnost právě popisovaného bezpečnostního sboru je z. č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru).

3.7 Zdravotnická záchranná služba

Zřizovatelem a poskytovatelem zdravotnické záchranné služby (ZZS) je vždy příspěvková organizace, kterou zřizuje daný kraj, a to na základě z. č. 347/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. Poskytovatel ZZS je, dle již uvedeného zákona, povinen poskytovat zdravotnickou záchrannou službu v nepřetržitém režimu, a to na daném území kraje, pro který byla zřízena. Již několikrát zmíněná zdravotnická služba je nedílnou součástí a zároveň základní složkou integrovaného záchranného systému jinak známého jako IZS.

Hlavními typizačními činnostmi ZZS jsou například kvalifikovaný příjem volání na národní tísňovou linku 155, následné vyhodnocení učiněného oznámení příslušným zdravotnickým operačním střediskem nebo jiným střediskem IZS, a především neodkladná přednemocniční péče pacientovi, ať už na místě vzniku zranění, postižení, onemocnění apod. či během přepravy do cílového zdravotnického zařízení, které disponuje lůžkovým oddělením určeného pro akutní péči.

ZZS má několik výjezdových skupin, mezi které patří rychlá zdravotnická pomoc (RZP) jejíž posádka je složena z řidiče a zdravotnického záchranáře, dále rychlá lékařská pomoc (RLP), která je tvořena z osoby řidiče a lékaře. V neposlední řadě nutno zmínit doplňkovou skupinu právě uvedených pozemních složek, kterou je letecká výjezdová skupina (LVS), ve složení zdravotnického personálu konkrétní ZZS dále pracovníky letecké služby a piloty.

---

¹⁷ HZS ČR: *Postavení a úkoly* [online]. ČR, 2018 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>

3.8 Obecní policie

Obecní orgán, jímž je právě obecní policie vzniká na základě rozhodnutí dané obce, respektive na podkladě rozhodnutí obecního zastupitelstva, jež zřizuje a zároveň ruší obecní policii závaznou vyhláškou obce, kterou vydá prostřednictvím své normotvorné činnosti, k níž je oprávněna dle § 35 z. č. 128/2000 Sb., zákona o obcích, (ZoO). Jedná se tedy o orgán přímo podřízený místní samosprávě, nikoliv správě a moci veřejné. Hlavním souborem normativně právních aktů, jenž důkladně upravuje činnost a působnost obecní policie je z. č. 553/1991 Sb., zákon o obecní policii (ZoOP). Obecní policie je tedy zřizována obcí, nebo obcí, která je městem, statutárním městem a hlavním městem Praha, kde se označuje jako městská policie.

V situaci, kdy daná obec nedisponuje dostatkem finančních prostředků pro účely zřízení své vlastní obecní policie, může využít možnosti tzv. smlouvy veřejnoprávní s jakoukoliv obcí v jejím blízkém okolí, a to se souhlasem kraje, respektive krajského úřadu. Veškeré atributy a náležitosti popsané veřejnoprávní smlouvy jsou uvedeny v § 3a odst. 1–4 ZoOP.

V této podkapitole je nutno odlišit význam obecní (městské) policie od Policie České republiky, který především spočívá v množství a rozsahu pravomocí. Obecní policie zabezpečuje zejména a pouze místní záležitosti na území obce a její působnosti, pro kterou byla zřízena, naopak tomu je právě v případě PČR, která má tzv. celorepublikovou působnost. Obecní policie zejména dohlíží na zachování veřejného pořádku, dále plní další úkoly, které jsou uvedeny v § 2 z. č. 553/1991 Sb. Mezi právě zmíněné úkoly se řadí dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení příslušné obce, dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, dodržování norem občanského soužití, působí preventivně proti kriminalitě v obce a mnoho dalších.

Spolupráce obecní (městské) policie společně a Policie České republiky s dalšími orgány veřejné moci, její rozsah a podobně, je stanoven v § 1 odst. 3 z. č. 553/1991 Sb. v následujícím znění: „*Obecní policie spolupracuje v rozsahu stanoveném tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem s Policií České republiky (dále jen „policí“), státními orgány a orgány územních samosprávných celků.*“¹⁸

---

¹⁸ *Obce, kraje, hl. m. Praha: Úředníci obcí a krajů ; Obecní policie; Střet zájmů.* Ostrava: Sagit, 2017. ÚZ, s. 243. ISBN 978-80-7488-224-1. § 1

V minulosti, především v letech a 2007–2010 se ve městech nad 100 000 obyvatel objevily tendence ve smyslu sloučení některých vyčleněných složek PČR (pořádková a dopravní služba) spolu s městskou policií za účelem vytvoření tzv. metropolitní policie. Tento návrh v dlouhodobém měřítku prosazuje hlavní město Praha. Za autora této myšlenky je považován tehdejší primátor hl. m. Prahy Pavel Bém. Avšak tento návrh zůstává dosud nerealizován. Součinnost PČR s policiemi obcí upravuje ZoPČR, jenž umožňuje sjednávat tzv. koordinační dohody mezi PČR a obcemi.

Závěrem této podkapitoly je nezbytné poukázat na skutečnost, že i přes velmi podobné postavení a působnost jak obecní, tak i státní policie dochází dnes a denně ke znevažování postavení obecního (městského) strážníka oproti policistovi PČR, především ze strany veřejnosti, bohužel i vzájemně mezi uvedenými příslušníky těchto složek.

3.9 Armáda České republiky

V případě Armády České republiky (AČR) se jedná o hlavní složku ozbrojených sil České republiky, kterou mimo jiné dále tvoří Hradní stráž a Vojenská kancelář prezidenta republiky. AČR je tvořena více druhy sil, do kterých patří pozemní, vzdušné a speciální síly.

Hlavním prováděcím předpisem pro tyto ozbrojené síly ČR, jenž stanovuje hlavní úkoly, postavení a členění AČR je z. č. 219/1999 Sb., zákon o ozbrojených silách České republiky.

K hlavním úkolům AČR jsou řazeny především povinnosti spojené s přípravou se na obranu České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení, dále provádí úkoly plynoucí z mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána ve smyslu společné obrany proti napadení. Vyjma právě popsaného lze AČR použít i pro střežení klíčových objektů pro obranu státu, k letecké přepravě ústavních činitelů ČR, k zdravotnické letecké dopravě (ve spolupráci např. s ZZS) a také pro účely plnění úkolů PČR, za předpokladu, že síly a prostředky PČR nebudou dostatečné pro zabezpečení úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. V této souvislosti je třeba podotknout, jestliže by armáda ČR byla povolána pro tento typ výkonu ve spolupráci s policií, zastává pak totožných práv a povinností jako příslušník Policie ČR dle zvláštního předpisu, jehož odkaz je uveden ZoOSČR.

Vzhledem k tomu, že vyčleněné síly a prostředky AČR jsou zařazeny do ostatních složek IZS, lze je použít k provedení záchranných a likvidačních prací potřebných v důsledku živelné pohromy či jiné vzniklé mimořádné události.

4 ORGANIZACE A USPOŘÁDÁNÍ POLICIE ČR

Základním právním předpisem, který upravuje tuto problematiku, jsou ustanovení § 5–8 ZoPČR. Policie ČR je podřízena ústřednímu orgánu státní správy – Ministerstvu vnitra (MV) v jehož čele je ministr vnitra, které řídí činnost policie při plnění jejich úkolů. Na tomto základě lze dovodit následujícího. Policejní prezident (PP) stojí v čele policejního prezidia, jež řídí činnost PČR, přičemž ministr vnitra je přímým nadřízeným policejního prezidenta. Jedním z oprávnění ministra vnitra je možnost jmenovat, ale i odvolat policejního prezidenta z funkce. Policie je tvořena útvary, jimiž jsou Policejní prezidium ČR, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství (aktuálně je zřízeno 14 krajských ředitelství) a útvary zřizované v rámci konkrétního krajského ředitelství označované také jako útvary s územně vymezenou působností. Těmto základním kamenům budou věnovány následující podkapitoly nesoucí jejich krátkou, obecnou charakteristiku.

4.1 Policejní prezidium

Jak již bylo naznačeno úvodem předešlé kapitoly, je policejní prezidium, se sídlem v Praze, řídicím orgánem PČR. Do jeho čela je ministrem vnitra jmenován policejní prezident, aktuálně jím je Jan Švejdar. Podřízenými PP v přímé linii jsou náměstci jednotlivých odborů:

- náměstek policejního prezidenta pro vnější službu,
- náměstek policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování (SKPV),
- náměstek policejního prezidenta pro ekonomiku,
- kancelář policejního prezidenta,
- ředitelství pro podporu výkonu služby,
- krajská ředitelství policie.

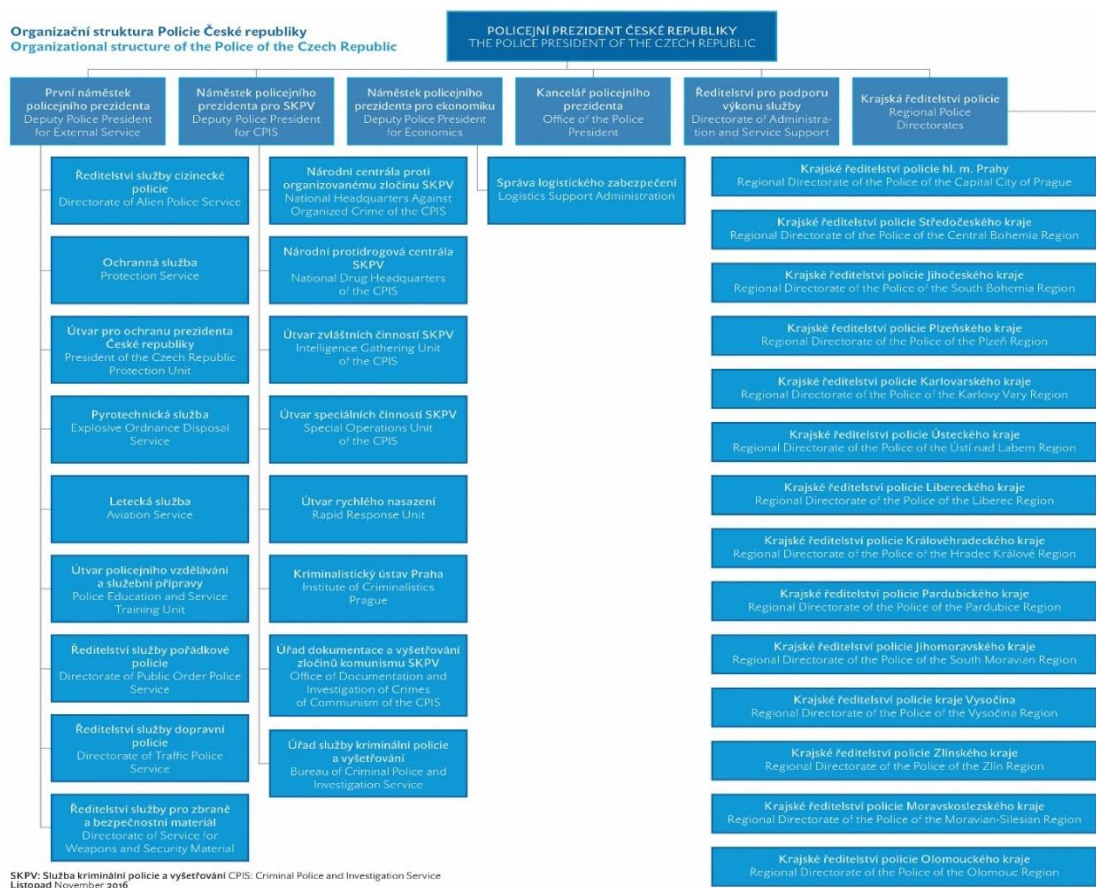
Pod náměstka policejního prezidenta pro vnější službu spadají následující útvary policie: ředitelství služby cizinecké policie, ochranná služba, útvar pro ochranu

prezidenta České republiky, pyrotechnická služba, letecká služba, útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, ředitelství služby pořádkové policie, ředitelství služby dopravní policie a na závěr ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál.

Do díky náměstka policejního prezidenta pro SKPV patří tyto: národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV (NCOZ), Národní protidrogová centrála SKPV (NPC), Útvar zvláštních činností SKPV (ÚZČ), Útvar speciálních činností SKPV (ÚSČ), Útvar rychlého nasazení (URN), Kriminologický ústav Praha, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV a Úřad služby kriminální policie a vyšetřování.

Celá organizační struktura policejního prezidia je vyobrazena v níže umístěném, přehledném schématu.

Obrázek 1: Organizační struktura Policie České republiky

Zdroj¹⁹

¹⁹ Policie České republiky. O nás [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx

4.2 Útvary policie s celostátní působností

V této oblasti bude poukázáno na dosti specializované útvary služby kriminální policie a vyšetřování a jejich příslušníky. Hlavním posláním těchto útvarů, respektive jejich cílem, je odhalovat a posléze řádně vyšetřit konkrétní, specifické, či zvláště nebezpečné typy kriminality, a to na celém území České republiky. Níže uvedené útvary SKPV mají zřízeny expozitury na mnoha různých místech ČR, a proto jsou schopny bezodkladně zasáhnout tam, kde jich je aktuálně třeba. Mezi tyto činnosti patří mj. postoupení zjištěných poznatků ostatním útvarům policie na základě vzájemné spolupráce, jejímž smyslem je společná integrace.

4.2.1 Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV

Klíčovým a zároveň největším pilířem je útvar služby kriminální policie a vyšetřování, který si bere za cíl odhalování organizovaného zločinu, jinak známý jako „NCOZ“ (Národní centrála proti organizovanému zločinu). Zde je třeba definovat samotný pojem organizovaný zločin. Organizovaný zločin se svou orientací na dosahování maximálních zisků a získávání vlivu na veřejný život bez ohledu na státní hranice a na použité prostředky představuje zvláště nebezpečný jev způsobilý destabilizovat ekonomický i politický systém společnosti.²⁰ Národní centrála proti organizovanému zločinu cílí především, jak již název napovídá, na sofistikované, organizované zločinné struktury, jež se dopouští zvláště závažných trestných činů násilné povahy, například: nelegální obchod zbraněmi, nebezpečnými látkami, lidmi, padělání či pozměňování peněz, cenin a platebních prostředků jako takových. Další součástí tohoto útvaru je Národní kontaktní bod pro terorismus, který zastává funkci analytického, informačního a komunikačního pracoviště pro protiteroristické centrum.

---

²⁰ *Policie České republiky. Police of the Czech Republic*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, s. 42. ISBN 978-80-270-0663-2.

4.2.2 Národní protidrogová centrála SKPV

Dalším útvarem s celostátní působností SKPV je všeobecně známá Národní protidrogová centrála (NPC). Jejím stěžejním posláním je odhalit a následně vyšetřit ty nejzávažnější typy kriminality, týkající se nedovolené distribuce a výroby psychotropních a omamných látek a jedů, které se dopouští zločinecké struktury na mezinárodní úrovni, jež jsou dlouhodobě klíčovým zdrojem již uvedených ilegálních drog a jedů. Příslušníci právě popisovaného specializovaného útvaru SKPV provádí dohled v rámci celého území České republiky, respektive provádí monitorovací činnosti nad situacemi ve spojitosti s nedovoleným nakládáním s psychotropními a omamnými látkami a mimo to i s prekursory určenými k jejich následné výrobě. Dále realizují jimi navrhované opatření prevence proti šíření toxikomanie. Spolupracují přitom s dalšími orgány státní správy a garantují mezinárodní spolupráci Policie České republiky v této části.²¹

4.2.3 Útvary zvláštních a speciálních činností SKPV

Tyto součásti služby kriminální policie a vyšetřování zajišťují na základě platných normativně právních aktů a jejich dikci činnosti a následnou spolupráci ostatním útvarům policie, posléze ostatním bezpečnostním sborům ČR. Do těchto činností jsou zahrnuty záznamy a odposlechy telekomunikačních sítí a jejich provozu, sledování osob či věcí. Tento útvar provádí specializované činnosti v trestním řízení, například při nasazení agenta, nebo realizuje tzv. předstírané převody. Příslušníci útvarů zvláštních a speciálních činností (ÚZČ a ÚSČ) zabezpečují ochranu osob dle zákonné úpravy související se zvláštní ochranou svědka a jiných osob v souvislosti s konkrétním trestním řízením.

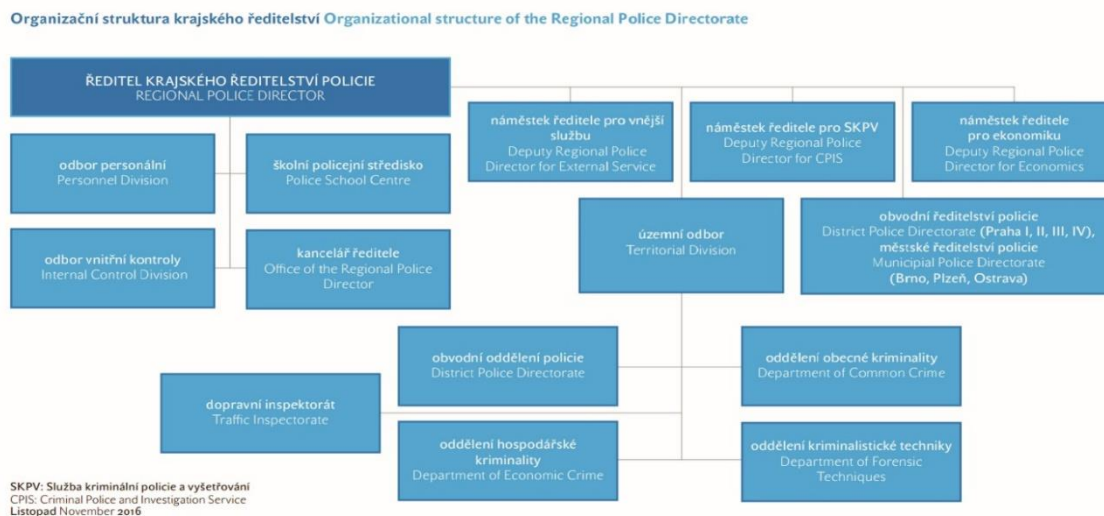
²¹ *Policie České republiky. Police of the Czech Republic.* Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, s. 44. ISBN 978-80-270-0663-2.

4.3 Krajská ředitelství policie

Na základě § 6 odst. 1 písm. c) z. č. 273/2008 Sb., zákona o Policii České republiky je v současnosti zřízeno 14 krajských ředitelství PČR, přičemž jejich služební obvody jsou totožné s vyššími územními samosprávnými celky – kraji ČR. Tato ředitelství jsou považována za základní teritoriální složky policejní organizace, které svým způsobem, celkově vzato, zodpovídají za zachování bezpečnosti na území kraje. Hovoří se zde tedy o útvech s územní působností. Jednotlivá ředitelství mají postavení účetní jednotky a zároveň organizační součásti veřejné správy. Nejvyšším služebním funkcionářem daného krajského ředitelství PČR je krajský ředitel, spolu s ním zastávají vrcholné služební funkce na této úrovni, a to náměstek ředitele pro vnější službu, náměstek ředitele pro SKPV a náměstek ředitele pro ekonomiku.

Celá organizační struktura krajského ředitelství je vyobrazena v níže umístěném, přehledném schématu.

Obrázek 2: Organizační struktura krajského ředitelství

Zdroj²²

Útvary Policie České republiky zřízené v rámci působnosti krajských ředitelství policie jsou jejich vnitřními organizačními jednotkami. V hlavním městě Praze jde o čtyři obvodní ředitelství policie, v dalších krajích jedná o tzv. městská ředitelství policie

²² Policie České republiky. *Police of the Czech Republic*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, s. 44. ISBN 978-80-270-0663-2.

v Plzni, Brně a Ostravě. Organizačními články všech krajských ředitelství policie, s výjimkou Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, jsou územní odbory. Jejich služební obvody odpovídají územním obvodům okresů a jejich sídly jsou někdejší okresní města. Služební obvody územních odborů krajských ředitelství policie, stejně jako služební obvody obvodních oddělení. V hlavním městě Praze služební obvody obvodních ředitelství policie sestávají ze služebních obvodů místních oddělení.²³

---

²³ *Policie České republiky. Police of the Czech Republic.* Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, s. 86. ISBN 978-80-270-0663-2.

5 NADNÁRODNÍ ROLE PČR

5.1 Interpol

Interpol je zkrácení z plného anglického názvu, jímž je International Criminal Police Organization. Jedná o jednu z nejstarších protizločineckých struktur vůbec. Tyto struktury a jim podobné vznikaly na přelomu minulých dvou století, a to z jednoduchého důvodu, jelikož do té doby policejní aparáty jednotlivých států napříč celým světem nespolupracovaly, a především, že policejní orgán neměl na území jiného státu žádnou pravomoc.

Interpol zabezpečuje mezinárodní policejní spolupráci již od roku 1923, ke kterému je datován jeho samotný vznik. Hlavními úkoly této organizace jsou vyhledávání, pronásledování a následné zatýkání pachatelů závažných trestných činů k rukám spravedlnosti příslušnému státu. V současnosti s Interpolem spolupracuje 190 států a zároveň představuje největší policejní organizace v celosvětovém měřítku. Každý stát, jenž je členem této organizace má na svém území zřízenou tzv. národní ústřednu Interpolu. Jinak tomu není ani v případě České republiky, která má tuto centrálu zřízenou v budově Policejního prezidia České republiky, v hl. městě Praze, v ul. Strojnická 27.

5.2 Europol

Europol vznikl za totožným účelem, jako je tomu v případě Interpolu. Avšak zásadním rozdílem mezi těmito organizacemi spočívá ve vymezení oblastní působnosti. Europol vznikl na podkladě společné evropské myšlenky, členských států Evropské Unie. Vznik této organizace je datován současně k podpisu Maastrichtské smlouvy, který proběhl dne 7. února 1992. Ovšem samotná činnost této předmětné organizace byla fakticky zahájena až o dva roky později, a to v roce 1994.

Mezi klíčové a současné hlavní úlohy této organizace patří preventivní působení a prosazování platné legislativy, především s ohledem na tzv. praní špinavých peněz, nelegální obchod s lidmi, zbraněmi, psychotropními, omamnými látkami a jinými jedy

apod. Na tomto místě nutno zmínit, že tato protizločinecká struktura nezastává moc výkonnou. V rámci své působnosti nemůže žádnou osobu či skupinu osob omezit na osobní svobodě (zadržet či zatknout). Jedná se tedy především o včasné předávání informací mezi policejními aparáty jednotlivých členských států.

5.3 Participace příslušníků v rámci zahraničních operací

Úvodem této podkapitoly je nutno poukázat na dlouhodobě trvající a aktuálně neustále sílící trend, kterým je rostoucí globalizace. Právě zmíněné s sebou přináší jak svá pozitiva, tak i svá negativa. Do těchto negativ se zcela nepochybně řadí kriminalita, která svým charakterem, a především rozsahem, zasahuje do mezinárodních měřítek. S tímto problémem se samozřejmě potýká i Evropská unie, respektive vnější hranice schengenského prostoru.

Co se týče PČR a jejího hlavního orgánu určeného pro mezinárodního policejní spolupráci, je určen odbor pro mezinárodní spolupráci, který spadá do díkce Policejního prezidia České republiky. Klíčovými součástmi tohoto ústředního orgánu jsou především národní centrála SIRENE, dále národní jednotka Europolu a národní ústředna Interpolu. Na tomto místě nutno uvést Schengenský informační systém, který slouží všem členským a smluvním státům ke sdílení informací a poznatků k osobám, po kterých bylo vyhlášeno mezinárodní pátrání, dále pátrání po věcech. Vyjma těchto právě popsaných tzv. operativních činností se odbor mezinárodní spolupráce zabývá i neoperativními činnostmi, kterými jsou zejména implementace mezinárodních smluv, směrnic a nařízení Evropské unie, které se týkají policejní spolupráce. Dále se však zabývá shora uvedenou problematikou, kterou je ochrana vnějších hranic pod záštitou bezpečnostní agentury Frontex, ta v rámci své působnosti vysílá policejní síly a prostředky členských států do zahraničí za účelem plnění mírových misí. Mezi tyto mise patří například EULEX – místo působení: Kosovo, EUBAM místo působení: Moldavsko, EUPOL místo působení: Afghánistán a EUMM s místem působení v Gruzii.²⁴

---

²⁴ *Policie České republiky. Police of the Czech Republic.* Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, s. 74. ISBN 978-80-270-0663-2.

6 PRACOVNĚ PRÁVNÍ VZTAHY PŘÍSLUŠNÍKŮ PČR

V úvodu této kapitoly nutno odlišit dvě základní roviny, které se týkají příslušníka policie, tedy policisty, a na druhé straně zaměstnance zařazeného v policejním aparátu. V prvním případě se jedná o služební poměr, jakožto příslušníka bezpečnostního sboru – policisty, který se řídí zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Na straně druhé se hovoří o zaměstnanci zařazeného v aparátu veřejné správy, kterým je PČR – zaměstnanec policie, jehož pracovní poměr podléhá, jak již název napovídá, zákonu č. 262/2006 Sb., zákoníku práce (ZP). Hlavní rozdíly mezi právě popsányými typy pracovně právních vztahů budou stručně zpracovány v níže uvedených dvou podkapitolách. Nicméně, vzhledem k tématu a cíli této práce, budou následující podkapitoly, respektive subkapitoly, věnovány výhradně první rovině, kterou jsou příslušníci PČR – policisté, a to jejich povinnostem a oprávněním.

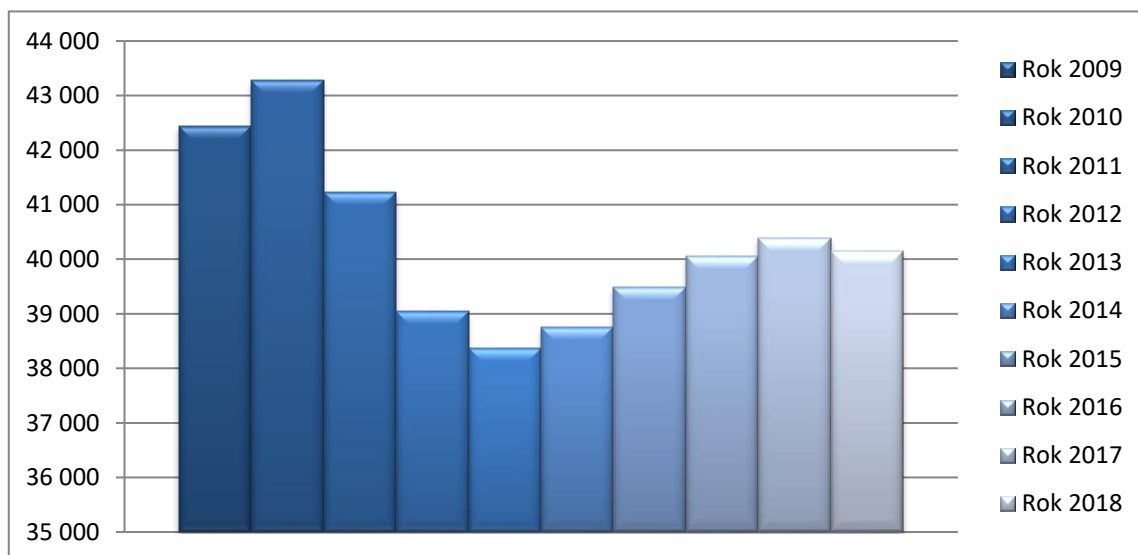
6.1 Pracovní poměr

Policie České republiky nabízí uchazečům, vedle služebního poměru, poměr zaměstnanecký. Už název napovídá, že se jedná o pracovně-právní vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, přičemž roli zaměstnavatele opět zastává Česká republika – stát. Tento vztah je z logiky věci upraven zákoníkem práce, nikoliv zákonem o služebním poměru, jak tomu je v případě uniformovaných složek PČR, tedy policistů. Zaměstnanec policie (běžně označován jako občanský zaměstnanec policie) vykonává svou náplň práce na úseku ekonomiky, účetnictví, pomocné administrativy, technické údržby a úklidu apod. Touto podkapitolou mimo již pospané, nutno uvést skutečnost, že zaměstnanec policie oproti policistovi zastává zásadně omezený rozsah oprávnění, které mimo jiné na rozdíl od policisty může občanský zaměstnanec provést pouze v pracovní době, nikoliv mimo tuto dobu.

6.2 Služební poměr

Základním právním předpisem, který upravuje právní vztah mezi fyzickou osobou – příslušníkem – ve vztahu ke konkrétnímu bezpečnostnímu sboru (např.: Policie České republiky, Celní správa České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů atd.) je již dotýčný zákon č. 361/2003 Sb., zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. V této souvislosti nutno uvést, že příslušník ve skutečnosti není ve služebním poměru k bezpečnostnímu sboru, nýbrž k České republice, což je logické ve vztahu ke skutečnosti, že zřizovatelem všech bezpečnostních sborů na území ČR je stát. Naopak veškerá práva a povinnosti České republiky jsou příslušníkovi zprostředkovávána a plněna prostřednictvím daného bezpečnostního sboru. Tento právní předpis mimo jiné popisuje způsob odměňování příslušníků, vedení řízení ve věcech služebních vztahů apod. V případě příslušníka PČR je dalším a zároveň klíčovým právním předpisem ZoPČR, který popisuje základní povinnosti a oprávnění. Těmto povinnostem a oprávněním bude věnována další podkapitola, která ponese jejich krátký popis a charakteristiku. Pro tyto účely aktuálních početních stavů policistů v ČR bude níže uveden graf zobrazující tyto stavy.

Graf 1: Počty policistů v aktivní službě v letech 2009–2018

Zdroj ²⁵

²⁵ Policie České republiky. Počty policistů od roku 1993 [online]. 3.3.2017 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocty-policistu-od-roku-1993.aspx>

7 POVINNOSTI A OPRAVNĚNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ PČR

7.1 Základní povinnosti policistů a zaměstnanců PČR

Na tomto místě bude bráno za cíl zachytit základní povinnosti, které vyplývají ze zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jak pro příslušníka zařazeného ve služebním poměru, tak i pro občanského zaměstnance. Výčet povinností je uveden v ZoPČR a to v § 9–13, dále však i v jiných právních předpisech a v mnoha interních závazných pokynech, které jsou v rámci normotvorné činnosti vydávány bezpečnostním sborem – PČR.

7.1.1 Zdvořilost

Policista i zaměstnanec Policie České republiky jsou při uplatňování a výkonu pravomocí jim svěřených a plnění úkolů spadajících do záležitostí PČR povinni dbát na dodržování pravidel tykajících se zdvořilosti, cti, vážnosti a také důstojnosti jak jejich vlastní, tak i ostatních osob. Zásada zdvořilosti a její zákonné znění je uvedena v § 9 z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR. Tato povinnost je dále rozšířena o další právní předpisy. Především pak o § 45 odst. 1 písm. e), i) z. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který stanovuje, že příslušníci jsou jak v době výkonu služby, tak i mimo ni povinni dbát služební zdvořilosti a zároveň si počínat tak, aby svým jednáním či chováním nepoškodili dobrou pověst bezpečnostního sboru, jehož jsou součástí.

Dalším významným a souvisejícím právním předpisem je závazný pokyn policejního prezidenta (ZPPP), který byl vydán na podkladě jeho rozkazu č. 1/2009, jímž je Etický kodex policie, který mj. bližším způsobem určuje povinnosti etiky a etikety. Jelikož je tento předpis součástí služební slibu, stává se proto závazkem všem policistům přímo podřízených nejvyššímu služebnímu funkcionáři PČR, jímž je policejní

prezident, a jeho porušení je hodnoceno jako porušení služební kázně a jedná se tedy o kázeňský přestupek.²⁶

7.1.2 Iniciativa

Tímto ustanovením se rozumí povinnosti při situacích, kdy dochází k narušení či porušení na úseku vnitřní bezpečnosti a pořádku, přičemž tento protiprávní stav náleží a spadá do úkolů PČR, je příslušník policie – policista – vykonávající řádný, naplánovaný výkon služby nebo zaměstnanec policie v jeho pracovní době povinen provést úkon nebo přijmout jiné opatření vedoucí k odstranění protiprávního stavu. Toto ustanovení dále konkretizuje okolnosti, kdy v rámci své pravomoci má policista nebo zaměstnanec policie povinnost provést úkon a kdy ji naopak nemá. Policista má povinnost provést úkon v dikci své pravomoci či přijmout jiné adekvátní opatření, a to za předpokladu, kdy dochází k přímému ohrožení jednotlivých svobod osob, jejich života, zdraví či majetku anebo již k takovému útoku, resp. k útoku na právě jmenované hodnoty, došlo. Za předpokladu výskytu jednání, kterým je přímo dotčeno vnitřního pořádku nebo bezpečnosti, jenž dle svého charakteru a působnosti náleží jinému orgánu veřejné správy, je policista (i mimo pracovní dobu) nebo občanský zaměstnanec policie (v pracovní době) povinen reagovat, a to formou přijetí vhodného opatření a následně dle potřeby o těchto skutečnostech vyrozumět příslušný orgán veřejné správy.

Situace a podmínky, při kterých policistova povinnost k provedení úkonu či přijetí vhodného opatření pomíjí, jsou uvedeny v § 10 odst. 4 písm. a) z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR. Jedná se především o situace, při nichž policista vykonává jiný úkon, jímž může být zejména pronásledování pachatele trestného činu, provádění zákroku pod jednotným velením, jehož je součástí, nebo provádí plnění úkolu, pro jehož úspěšné splnění je nezbytné použití výbušného materiálu anebo výbušniny apod. Obecně vzato se tato zákonná úprava týká situací, kdy policista plní jiný úkon, přičemž by jeho nedokončením či přerušením patrně způsobil následky závažnějšího charakteru než nesplněním povinností, které mu jsou uloženy § 10 odst. 1–3 z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR. V této souvislosti nutno uvést některé další okolnosti, které policistu opravňují neprovést úkon,

---

²⁶ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 91. ISBN 978-80-7400-142-0.

tedy nedodržet této povinnosti. Jedná se například o ustanovení, která hovoří o snížených schopnostech policisty v důsledku jeho nepříznivého zdravotního stavu, působení léků apod., čímž by logicky bylo ohroženo vhodné a správné provedení úkonu.

Poslední součástí tohoto předmětného ustanovení je odst. 5), který svou povahou ukládá policistovi povinnost užít nejprve slov „Jménem zákona“ a spolu s nimi další výzvy odpovídající sledovanému účelu. Tuto povinnost má každý policista před každým zákrokem, jehož účelem je přímé vynucení splnění právní povinnosti, a to za předpokladu, že bude užito síly nebo hrozby použití této síly. Tuto povinnosti musí zasahující policista dodržet vždy, kdy to okolnosti dané situace dovolují. Výzva zpravidla obsahuje konkrétní pokyn směřující k osobě, vůči které je výzvy použito a zároveň poučení o případných následcích vyplývajících z jejího neuposlechnutí.²⁷

7.1.3 Přiměřenost

Ustanovení uvedené v § 11 z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR sděluje a popisuje výchozí zásady, pravidla přiměřeného a zdrženlivého postupu policie. V obecné rovině se v tomto ustanovení hovoří o situacích, kdy je ze strany policie vhodné úkon provést, kdy jej naopak neprovádět. Svým obsahem se jedná o související ustanovení společně s § 10 z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR. Právě uvedené zásady na sebe vzájemně působí, účelem této působnosti je dodržet a zachovat základních kvalit a principů ozbrojeného bezpečnostního sboru – Policie České republiky. „*Tyto dvě zásady typicky působí každá v opačném směru a regulují činnost policejního sboru tak, aby na jedné straně nedocházelo k nečinnosti a tím absenci ochrany práv osob, ale aby současně také nedocházelo k takovému aktivnímu plnění úkolů policie, které by zasahovalo nad míru nezbytnou do práv či svobod osob.*“²⁸ Zásada přiměřenosti je ze strany policie na základě zákona povinně aplikována při jakémkoliv postupu, jmenovitě při jednotlivých úkonech, a především při zákrocích, kterými si zasahující policista vynucuje splnění právní povinnosti osoby či osob. Jak již bylo naznačeno úvodem této podkapitoly, není možno

---

²⁷ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 96–97. ISBN 978-80-7400-142-0.

²⁸ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 98. ISBN 978-80-7400-142-0.

uplatnit zásadu přiměřenosti, aniž by byla souběžně zachována zásada iniciativy. Lze tedy říci, že tyto principy nelze separovat.

Při náhledu do § 11 písm. a) z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR, se na tomto místě nachází povinnost příslušníka PČR, která říká, že implikací zvoleného postupu nesmí žádné osobě vzniknout bezdůvodná, a především nepřiměřená újma. Zde je samozřejmě zachováno principu iniciativy, ale hlavní důraz je kladen na zásadu přiměřenosti.

Poněkud odlišně tomu je v písm. b), kde je zdůrazněno rozhodnutí, zda úkon provádět, a to s ohledem na riziko případného vzniku bezdůvodné újmy osobám, u nichž dochází k bezprostřednímu ohrožení jejich bezpečnosti. Na tomto místě je poukazováno především na schopnost správného vyhodnocení zakročujícím policistou, zda zasáhnout, nebo naopak úkon či zákrok neprovádět. I zde je zachováno principu přiměřenosti, ale rozhodujícím faktorem se stává iniciativa, resp. § 10 odst. 1–4, z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR.

Posledním ustanovením § 11, jímž je již několikrát zmíněná přiměřenost postupu je písm. c). V tomto bodě je považováno za nutné zachovat především zásadu přiměřenosti. Dle zákona se tato úprava věnuje postupu policie, kdy případným provedeným úkonem, zákrokem, by došlo k zjevně nepřiměřenému zásahu do práv a svobod osob, jinými slovy rozsah a charakter zásahu nesmí být větší, než jaký je nezbytný k dosažení účelu sledovaného úkonem.

7.1.4 Prokazování příslušnosti

Názvem podkapitoly uvedená povinnost je jednou z dalších nutností příslušníka Policie České republiky. Tato povinnost a její zákonné znění je uvedeno v § 12 odst. 1–3 z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR. Základní úprava této stanovy je zachycena v odst. 1 právě uvedeného. Ten zachycuje způsob prokázání příslušnosti vůči bezpečnostnímu ozbrojenému sboru, kterým je PČR. Hovoří se zde jak o policistovi, tak i o zaměstnanci PČR, mezi kterými jsou drobné rozdíly. V případě policisty je možných hned několik způsobů, jakými se policista může prokázat, prvním nejznámějším způsobem je příslušník oděn do služebního stejnokroje. Dále je tuto příslušnost možno prokázat za pomoci služebního průkazu nebo odznaku. V obou naposled zmíněných možnostech, jimiž jsou právě služební průkaz a odznak, je nezbytné, aby se na nich v místě pro to určeném nacházelo osobní identifikační číslo. Toto číslo musí být zcela zřetelně viditelné.

U občanského zaměstnance PČR je pouze jeden možný a zákonem uznaný způsob prokázání, jímž je průkaz zaměstnance PČR, který je i v tomto případě opatřen viditelným identifikačním číslem.

Druhý odstavec předmětné právní úpravy stanovuje okolnosti, které neumožňují prokázat příslušnost dle předešlého odst. 1. Tedy ve chvíli, kdy situace nebo samotná povaha úkonů, při kterých není možné prokázat příslušnost způsobem běžným, dovoluje tento zákon prokázat příslušnost formou ústního sdělení a slovy „policie“. Z praxe vyplývá výskyt situací, při nichž nebylo možno ani tohoto prohlášení, jedná se zpravidla o provedené zásahy, na které se zakročující policista nemohl předem adekvátně připravit a povaha spolu s okolnostmi prováděného zákroku mu v prokázání příslušnosti i právě uvedeným ústním prohlášením přímým způsobem bránila. Z těchto důvodů je nedílnou součástí § 12 odst. 2 i to, že policista prokáže svou příslušnost vůči PČR ihned poté, co to okolnosti jím prováděného úkonu či zákroku dovolí.

Jak je běžné i toto ustanovení má svou výjimku. Tato klauzule je uvedena ve třetím odstavci § 12 ZoPČR. Povinnost příslušníka prokázat svou příslušnost vůči bezpečnostnímu sboru – policii pomíjí zejména v situaci, kdy například plní úkoly spojené se získáváním poznatků z prostředí, které je pro policii zájmovým dle § 70 z. č. 273/2008 Sb., a proto svou příslušnost oprávněným způsobem zastírá. Dalším ukázkovým příkladem je policista, který je v roli agenta dle § 158e z. č. 141/1961 Sb.

7.1.5 Poučování

Touto podkapitolou bude zachycena poučovací povinnost v obecné rovině orgánu činného ve správním a trestním řízení, kterým je právě Policie České republiky. Zákonná úprava, ze které tato povinnost vyplývá je ustanovení § 13 z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR. Tato povinnost vychází z právě uvedeného právního předpisu, ale zároveň z iniciativního jednání každého policisty vůči každé osobě, která je ať už dobrovolně nebo naopak nedobrovolně dotčena úkonem ze strany PČR. Obecně vzato poučovací povinnost nevzniká až na základě žádosti osoby úkonem dotčené, ale jak již bylo uvedeno, policista musí z vlastní iniciativy občana či skupinu občanů řádným způsobem poučit. Řádné poučení představuje mimo jiné klíčové funkce, kterými dochází k ujištění právních jistot občanů, dále na ně působí kladným způsobem z výchovné a preventivní podstaty věci.

Tato uvedená skutečnost rozhodně neneguje možnost vyhovět žádosti občana, jehož žádost spočívá v zopakování, doplnění, vysvětlení stávajícího poučení apod.

Dojde-li ze strany PČR k zásahu do práv a svobod osoby či skupiny osob, je nutné tyto osoby poučit o právech a povinnostech vzhledem ke stávajícímu stavu, kterým může být např. omezení jejich osobní svobody. V situaci, kdy okolnosti neumožňují neprodlené poučení osoby, je pro tyto účely součástí této stanovy dočasná výjimka vztahující se na poučovací povinnost. Tato výjimka říká, že poučení bude provedeno ihned poté, jakmile pominou okolnosti či samotná podstata úkonu, která vylučuje a brání splnění této povinnosti spjaté s řádným poučením.

7.2 Oprávnění příslušníků PČR

Bezpečnostní ozbrojený sbor Policie České republiky je součástí veřejné správy ČR, která na tento policejní orgán přenáší správu záležitostí ve věcech veřejných. Vzhledem ke svému poslání je Policie ČR represivní složkou České republiky, jejím klíčovým posláním je udržování vnitřního pořádku a bezpečnosti státu. Z čehož logicky vyplývá, že tato složka musí disponovat řadou zákonem uznaných pravomocí k dosažení efektivního vynucování zákonnosti. Provádění jednotlivých úkonů či zákroků ze strany policie je vždy spjato se zásahem do práv a svobod jednotlivce nebo skupiny osob, jejichž práva a svobody jsou tímto zásahem z logiky věci vždy dotčeny. Oprávnění, které policista k výkonu své pravomoci využívá, respektive jejich zákonné znění a podmínky oprávněného a zákonného užití, jsou zachyceny v paragrafovém výčtu z. č. 273/2008 Sb., ZoPČR a mimo jiné i v dalších právních předpisech, např. v některých normativně právních aktech týkajících se správního práva. Nicméně v souladu s cílem této práce bude následující rozbor věnován prioritně oprávněním obsaženým v ZoPČR. Právě uvedený soubor právních předpisů přiznává každému policistovi množství oprávnění, z tohoto důvodu je nutné na tomto místě zachytit jejich výčet a rozdělit je za pomoci následujícího výčtu, jehož jednotlivé položky budou zároveň sloužit pro účely této práce jako názvy

dílčích, předmětných subkapitol. V těchto subkapitolách bude zachycena hlavní podstata a obecný rozbor daných oprávnění, jimiž jsou:

- omezení osobní svobody (§ 24–33),
- postup ve vztahu k věcem (§ 34–43),
- vykazání (§ 44–47),
- zajištění bezpečnosti chráněných objektů, prostorů a osob (§ 48–50),
- použití donucovacích prostředků a zbraně (§ 51–59),
- práce s informacemi (§ 60–88).

7.2.1 Omezení osobní svobody (§ 24–33)

Na úvod této součásti nutno uvést související právní předpis, který osvětluje klíčový pojem osobní svoboda. Jedná se o pramen práva s nejvyšší právní silou vůbec, dále o součást ústavního pořádku České republiky, tedy o ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 jehož součástí je samozřejmě Listina základních práv a svobod (LZPS). Článek 7 LZPS zaručuje nedotknutelnost osoby, dále říká, že osoba může být omezena na osobní svobodě za okolností, které stanoví aktuální zákonné znění. V druhém bodě tento článek zakazuje jakékoliv mučení či vystavení osoby nelidskému, krutému zacházení nebo trestu. Článek 8 LZPS deklaruje osobní svobodu jedince.²⁹

Právní předpis ve znění § 24 odst. 1 ZoPČR popisuje způsoby chování a postupů, kterých se policista nesmí vůči osobě omezené na osobní svobodě dopustit. Mimo to říká, že v případech, kdyby se policista stal svědkem jednání dalšího policisty na osobě omezené, které by vykazovalo znaky nelidského, krutého, ponižující zacházení, které nedodrжуje lidskou důstojnost nebo mučení této osoby, je povinen neprodleně přijmout opatření, jímž znemožní pokračovat v takovém postupu a následně bez zbytečných prodlev o těchto skutečnostech vyrozumět svého nadřízeného služebního funkcionáře. Další odstavce § 24 jsou především věnovány jednotlivým právům osoby, která je dotčena úkonem policie, a to formou omezení osobní svobody její vlastní. Na podkladě druhého odstavce má tato osoba možnost zažádat o informování osoby, kterou si sám zvolí se sdělením informací o těchto okolnostech. V případech, kdy se jedná zejména

---

²⁹ *Listina základních práv a svobod* [online]. 16. 12. 1992 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

o nezletilou osobu, dále osobu, která nedosáhla 15 let, také však i vojáka (činná služba), má policejní orgán povinnost vyrozumět příslušný orgán nebo odpovědnou osobu. Odstavec třetí popisuje výjimky, kdy policejní orgán toto vyrozumění neprovede. Odst. 4 § 24 ZoPČR hovoří o právu omezené osoby zajistit právní zastoupení, které si hradí z nákladů vlastních. Pokud tak učiní, má tato osoba právo hovořit s jím zvoleným právním zástupcem o samotě, bez přítomnosti další osoby. Využije-li osoba tohoto práva, má policista poskytnout nezbytnou součinnost v rozsahu nutném. Posledním, pátým, odstavcem je zachyceno právo poskytnutí lékařské péče – ošetření, a to dle výběru osoby omezené.

Dalším právním předpisem a současně nedílnou součástí tohoto tématu je § 25 ZoPČR, který popisuje oprávnění policisty – připoutání. Díky této pravomoci má policista možnost omezit osobu, ve smyslu omezení jejího volného pohybu tím, že ji za pomoci služebních pout připoutá k adekvátnímu (co lze za takový předmět považovat není vymezeno) předmětu, a to v situacích, kdy daná osoba užije fyzického násilí proti policistovi nebo další osobě, nebo si svým jednáním poškozuje zdraví či ohrožuje život a v neposlední řadě, když se pokusí utéct. Doba, po kterou je možno takovou osobu připoutat je uvedena v odst. 2, kde je stanovena maximální délka trvání, a to dle aktuálně platné legislativy max. 2 hodiny od přiložení pout a následného připoutání.

Zajištění osoby a podmínky zákonného použití zde uvedeného oprávnění jsou ukotveny v § 26 ZoPČR. V úvodu této souhrnné kapitoly jsme hovořili o klíčových článcích LZPS zejména pro policejní aparát, na tomto místě nutno úvodní informace rozšířit o další. LZPS ve svém článku 8 odst. 2 uvádí skutečnost, že osobní svoboda jednotlivce je zaručena ústavou ČR, jejímž prvkem je LZPS. Zároveň stanovuje, že nikdo nesmí být zbaven této svobody nebo být stíhán jiným způsobem, než který stanoví zákon. Policista je oprávněn zajistit osobu až v okamžiku naplnění některého z důvodů, jež jsou uvedeny v odst. 1 § 26 ZoPČR, v písm. a) až i). Na tomto místě bude popsáno několik málo těchto důvodů vedoucích k zajištění osoby. Jedním z nejfrekventovanějších je zmíněn v písm. a) předmětného odstavce, ten pamatuje případné jednání, kdy se osoba dopouští aktu, jehož následkem ohrožuje majetek, život jeho vlastní, dále život nebo zdraví druhých osob. Následující situací, jež zpravidla vyústí v zajištění osoby, je případ, kdy byla přistižena při takovém jednání, které jednoznačně vykazuje znaky protiprávního jednání a je pojato podezření, že osoba, která zapříčinila v důsledku svého chování

protiprávní stav, bude v tomto jednání pokračovat nebo se pokusí zmařit řádné objasnění věci. V dnešní době se bohužel policejní aparát čím dál tím častěji setkává s pachateli, jejichž věk nedosahuje právní zletilosti. V této souvislosti, respektive i na tyto případy je pamatováno institutem – zajištění osoby, a to v odst. 1 písm. i). Nyní bude zachyceno pár klíčových informací vyplývajících z odst. 2–3. Oblast právě zmíněného rozsahu pojednává především o lhůtách, přesněji době trvání tohoto omezení. Maximální časový rozsah omezení osoby je zákonem stanoven na 24 hodin, to neplatí v případě nezletilce, u něhož toto omezení nesmí překročit dobu trvání déle než 6 hodin. Avšak v okamžiku, kdy pominou okolnosti, které vedly k užití tohoto institutu, je policista povinen takovou osobu neprodleně propustit. Čtvrtý odstavce se zabývá problematikou dalších povinností tohoto institutu, které se týkají omezení nezletilých osob, popřípadě uprchlých svěřenců výchovných ústavů, ústavů určených pro ochrannou výchovu a jejich následného předání, navrácení zákonnému zástupci, opatrovníkovi nebo některé z uvedených institucí. Poslední, pátý odstavce zavazuje policistu o veškerých okolnostech, které provázely celý proces zjištění, sepsat úřední záznam.

Dalším oprávněním, které zastává významnou funkci pro účely policejního aparátu je § 27 ZoPČR, v tomto jsou uvedeny předpoklady, z nichž plyne naplnění zákonných důvodů pro zajištění cizince. Cizincem se pro tyto účely rozumí osoba, která není občanem České republiky. Jedná se o krátkodobé omezení na osobní svobodě konkrétní osoby – cizince, k provedení správních úkonů příslušným orgánem veřejné správy, za účelem rozhodnutí týkající se správního vyhoštění nebo ukončení jeho pobytu na území ČR, které je provedeno na podkladě vykonatelného rozhodnutí. Nejčastější použití tohoto oprávnění se uskutečňuje v případech, kdy je pojata podezření pro tzv. nelegální migraci. Velké množství cizinců vstupuje a posléze pobývá na území ČR neoprávněně, přičemž pro zmíněný vstup do ČR často používají pozměněných nebo padělaných cestovních dokladů. Právě uvedené informace jsou obecnou rovinou § 27 odst. 1 (důvody zajištění). V odstavcích 2–3 jsou uvedeny okolnosti povinností spojených s vyrozuměním příslušných orgánů o zajištění cizince a dále pak maximální doba trvání tohoto omezení.

Poslední složkou hlavy páté je rozmezí § 28–33, které se věnují problematice policejních cel. Jak již bylo několikrát řečeno i v tomto ohledu bude věnována pozornost pouze těm nejdůležitějším skutečnostem. Policista má ze zákona oprávnění umístit do

takové cely osobu, která je buďto omezena na své osobní svobodě formou zajištění, zadržení nebo zatčení, také však osobu, která je například dodávána do výkonu trestu nebo je převzata za účelem provedení dalších procesních úkonů z vazby a v neposlední řadě osobu předvedenou. Policista má dále vzhledem ke svým pravomocem možnost prohledat osobu, která má být umístěna do policejní cely, a to v rozsahu, který stanoví příslušný právní předpis – § 29 ZoPČR. Do takové cely se nesmí společně umístit osoby odlišného pohlaví, dospělé s osobami mladšími 18 let, nebo ty, proti kterým bude vedeno společné trestní řízení a jedinci, kteří vykazují známky agresivního jednání a u nichž se takové chování předpokládá. V případech, kdy je umisťovaný subjekt ovlivněn léky, alkoholem, psychotropními či omamnými látkami, zraněn nebo trpí-li nějakou závažnou chorobou, musí způsobilosti pro umístění rozhodnout lékař. Právě uvedené je námětem § 31 ZoPČR.³⁰

7.2.2 Postup ve vztahu k věcem (§ 34–43)

Postup Policie ČR ve vztahu k věcem a zákonnost tohoto postupu upravuje hlava šestá z. č. 279/2008 Sb., ZoPČR. Prvním ustanovením nyní uvedené oblasti zákona je § 34 – odnětí věci, kde jsou zmíněny okolnosti, za kterých je policista oprávněn osobu vyzvat k vydání věci významné především pro řízení o přestupku, v jehož důsledku může být rozhodnuto o jejím propadnutí či zabrání. Jedná se tedy o tzv. veřejnoprávní sankci. Tento postup musí zohledňovat hodnotu odejmuté věci, respektive její poměr k povaze protiprávního jednání. Je to forma ochranného opatření, jehož smyslem je zamezit dalšímu, případnému protiprávnímu užití takové věci. O odnětí nebo vydání věci je policista povinen vyhotovit příslušný úřední záznam, jehož součástí je i potvrzení pro osobu, které byla věc odebrána nebo naopak vydána zpět. Takovou věc následně policista postoupí orgánu.

Dále dle § 35 je policista z pravomoci mu svěřené oprávněn eliminovat hrozbu neoprávněného užití zbraně. Součástí předmětného ustanovení jsou uvedeny podmínky zákonnosti tohoto postupu, jehož cílem je odebrat zbraň a spolu s tím provést

---

³⁰ FILÁK, Antonín. *Zákon o Policii České republiky: s komentářem: podle právního stavu k 12.1. 2009*. Praha: Police History, 2009, s. 44–67. ISBN 978-80-86477-497.

bezpečnostní prohlídku osoby. Komu byla zbraň odebrána, bude policistou vystaven doklad o tomto postupu, a to bez zbytečného odkladu.

Na základě § 36 policista zastává dalšího oprávnění, které mu umožňuje použití tzv. technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Tohoto oprávnění se nejběžněji užívá pro účely zachování bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích. Tento prostředek je dále uveden v § 52, kde je vnímám jako donucovací prostředek, nicméně pro účely § 35 je jeho úkolem zajistit důkazní prostředek pro příkazní (přestupkové) řízení.

Zajištění, odstranění a zničení věci je námětem § 37. Zde se nachází povinnosti a náležitosti postupů ze strany policie vůči věcem, které především mohou představovat vážnou hrozbu proti chráněným hodnotám (život a zdraví osob, majetek, životní prostředí). Běžným příkladem je osamocené, odložené zavazadlo ve vestibulu vstupní haly letištního terminálu, které může být považováno za nástražný výbušný systém, tedy za závažnou hrozbu. Takovou situaci nesmí řešit „řadový“ policista, jenž učiní tento nález nebo který byl k takovému objevu povolán. Z logiky věci je na místo povolána pyrotechnická jednotka, která je k takovým zásahům patřičně vycvičena a vyškolená. Lze zde konstatovat, že tento zákon mimo jiné pamatuje na specifické situace a zároveň zdokonaluje metodologické postupy jednotlivých složek PČR.

Jednou z nejdiskutovanějších pravomocí policisty je možnost rušení elektronických, radiokomunikačních provozů a sítí. Toto oprávnění je uvedeno v § 38 a velmi úzce souvisí s výše popsaným oprávněním a situací, při které by mohlo dojít k aktivaci výbušného zařízení prostřednictvím mobilního zařízení, jenž operuje na bázi telekomunikačního provozu.

Za ústřední pravomoc je z pohledu tohoto zákona považována možnost vstupu policie do obydlí, jiného prostoru či na pozemek bez souhlasu vlastníka či uživatele takových prostor. V Ústavě, jejíž součástí je také Listina základních práv a svobod je ukotvena garance nedotknutelnosti obydlí, avšak pro účely policie je v ZoPČR stanoveno několik výjimek, které umožňují tuto garanci prolomit. Hovoří se zde o situacích, při nichž policista musí provést nutné a neodkladné úkony, následný vstup do již zmíněných prostor pro dosažení účelu sledovaného takovým zákrokem je nezbytný. Takový vstup se provádí pro ochranu života, zdraví a také pro odvrácení závažné hrozby tykající se ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. Mimo tyto důvody, jež jsou stanoveny

v odst. 1, může být proveden vstup do míst, kde je pojata podezření, že se na takovém místě nachází zemřelá osoba, týrané zvíře nebo pronásledovaná osoba.

Oprávnění popsané v § 41 ZoPČR bylo policejním složkám uznáno za pravomoc především pro účely plnění úkolů souvisejících se vstupem do živnostenské provozovny. Hlavními důvody těchto vstupů ze strany policie je provádění kontrol, zdali se v těchto místech (bary, herny, kasina, noční kluby) nenachází osoby mladší 18 let, které by zde mohly požívat alkoholické nápoje, tabákové a bylinné výrobky určené ke kouření nebo se účastnit hazardu, což je zákonem striktně zakázáno. Dalším důvodem je samozřejmě vstup do prostor živnostenské provozovny pro zachování veřejného pořádku. Praxe také ukazuje, že se provozovatelé, ve chvíli prováděné kontroly snaží vyhnout právním následkům, a to učiněním prohlášení, že se jedná o soukromou akci. Nutno uvést, že takové prohlášení osobu provozovatele, který je přímo odpovědný za řádný provoz provozovny, ve které došlo k porušení platné legislativy (upravující podmínky a náležitosti konkrétního typu provozu), jej před právními následky, které z takového porušení povinností plynou, nikterak neuchrání.

Závěrem kapitoly bude rozebrán § 42 – zastavení a prohlídka dopravního prostředku. Policista přistoupí k provedení úkonu zastavit a následně prohledat dopravní prostředek při událostech spojených s pronásledováním a také pátráním po pachateli trestného činu, zároveň tohoto oprávnění lze užít ve chvíli, kdy je pojata důvodné podezření, že byl s tímto dopravním prostředkem nebo v souvislosti s ním spáchán čin trestný. Toto ustanovení kooperuje s § 39, a to za předpokladu, kdy se policista rozhodne provést prohlídku vozidla, což je možné považovat za vstup do jiného prostoru, na který se vztahuje výše zmíněné znění. Policejní orgán, který provádí prohlídku vozidla, pátrá především po pohřešovaných a hledaných osobách, střelném materiálu, psychotropních, omamných látkách a jedech a samozřejmě po věcech, jejichž původ je spojován s trestnou činností. Příklad z praxe může být běžná silniční kontrola motorového vozidla a jeho řidiče, který se dopustil přestupku na úsek bezpečnosti silničního provozu. Policista provádějící tuto kontrolu při úkonech spojených s řešením popsaného jednání, ucítí výrazný zápach marihuany linoucí se z prostoru vozidla přestupce, a právě tímto okamžikem policista využívá oprávnění § 42.³¹

---

³¹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 146–178. ISBN 978-80-7400-142-0.

7.2.3 Vykázání (§ 44–47)

Hlavním námětem nadpisem zmíněné úpravy je hlava sedmá, která komplexně hovoří o této problematice. Z historického hlediska se jedná o jednu z nejmladších úprav, která se stala součástí ZoPČR. Klíčovým aspektem a hlavním cílem je znemožnit osobě agresora pobyt ve společně obývaném obydlí s osobou, která je přímo ohrožena jeho jednáním. Nejedná se o formu sankce, nýbrž o zákonem stanovené časové období, po které je agresor z tohoto místa vykázán a vstup do společného obydlí tak i jeho blízkého okolí mu je zakázán. Aby zasahující policista u takových případech spolehlivě zjistil veškeré skutečnosti a okolnosti vedoucí k rozhodnutí, zdali se opravdu jedná nebo naopak nejedná o domácí násilí, je mu k dispozici diagnostická metoda SARA DN (Spousal Assault Risk Assessment). Jedná se o sadu 15 testovacích otázek, které umožňují rychle odhalit rizikové faktory, ke kterým policista mimo jiné bude přihlížet. Klíčové znaky domácího násilí jsou: opakovanost, dlouhodobost, eskalace jednání, rozdělení rolí osob (agresor, ohrožená osoba), neverejnost. Nutno uvést, že rozhodování policisty v těchto případech není nikterak lehkou záležitostí. V minulosti již několikrát došlo ze strany „ohrožené“ osoby vůči osobě „agresora“, k zcela zjevnému a účelovému zneužití této právní úpravy, což je z pohledu zasahujícího policisty při prvním kontaktu téměř neodhalitelné. Nicméně standardní doba, po kterou trvá právní institut vykázání je stanovena v § 44 odst. 2 ZoPČR, a to po dobu 10 po sobě jdoucích dní. Tuto lhůtu lze prodloužit formou návrhu na tzv. vydání předběžného opatření, o kterém je rozhodováno dle občanského soudního řádu, jímž je z. č. 99/1963 Sb. Naopak zákon o Policii České republiky v tomto předpisu říká, že tuto lhůtu nelze zkrátit za žádných okolností, a to ani se souhlasem poškozené, jíž je osoba ohrožená. V případě, že bude tento zákaz ze strany vykázáné, tak i ohrožené osoby porušen, dopustí se tak trestného činu dle § 337 – maření výkonu úředního rozhodnutí. Právě proto, a mimo to i z mnoha dalších důvodů, které těmto osobám ukládá zákon, je policista, který provádí vykázání povinen řádným způsobem poučit jak osobu agresora, tak i osobu ohroženou. Bohužel se tato forma násilí, která se odehrává tzv. za zavřenými dveřmi, stala velmi častým jevem dnešní doby, a právě z tohoto důvodu má tento právní institut nezpochybnitelné místo v ZoPČR.³²

---

³² VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 179–191. ISBN 978-80-7400-142-0.

7.2.4 Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů, prostorů a osob (§ 48–50)

Policie zpravidla zajišťuje bezpečnost takových objektů, prostor a osob především prostřednictvím své součásti, kterou je, jak již bylo zmíněno v teoretické části této práce, ochranná služba Policie ČR. Prioritním úkolem příslušníků zařazených v této službě je permanentní ochrana hlavy státu ČR, tedy prezidenta, jeho rodiny a osob, které jsou také součástí jeho společnosti. Tato ochrana je poskytnuta i bývalým prezidentům, jejichž funkční období již skončilo. Dále chrání zástupce cizích států a jejich objekty, kteří svou funkci vykonávají na území ČR, kterým je tato forma ochrany přislíbena na základě mezinárodních ratifikovaných úmluv a dohod. Nicméně se tato povinnost vyplývající ze ZoPČR týká i služby pořádkové a dopravní policie, což se děje především na základě žádosti ochranné služby o spolupráci, která se zpravidla váže na zabezpečení bezpečnostního opatření. Tento soubor oprávnění je vztahován také na objekty a prostory, jejichž ochrana zastává vysokou prioritu s ohledem jak na vnitřní pořádek a samotnou bezpečnost České republiky, tak i objektů cizích států nacházejících se na území ČR, kterým je tato forma ochrany určena. Všeobecně lze říci, že o zahrnutí objektu nebo prostoru do seznamu tzv. chráněných objektů a prostor rozhoduje svým usnesením vláda České republiky. Do takových objektů a prostor jsou zpravidla řazeny budovy některých ministerstev, úřadu vlády, parlamentu a posledním takovým je příkladem jsou budovy ústavního soudu. Dalšími pro tyto účely jsou ambasády, úřady, a rezidence cizích států.

Mimo právě uvedených forem ochrany, které se týkají především významných státníků, ústavních činitelů ČR a zástupců cizích států apod., je v tomto souboru oprávnění pamatováno na další formu tzv. krátkodobé ochrany. Krátkodobá ochrana je uvedena v § 50 ZoPČR a je ze strany policie ČR poskytnuta osobě, které z důvodných obav, které vyhodnotí věcně příslušný útvar PČR např. na podkladě prvotních poznatků zasahující hlídky, za opodstatněné, hrozí vážné nebezpečí. Tímto nebezpečím je míněn především útok na život nebo útok, jehož následkem by byla těžká újma na zdraví ohrožené osoby. V právě uvedených případech a za okolností uvedených tímto zákonem je takové osobě poskytnuta fyzická ochrana, dále s ní často dochází ke změně pobytu chráněné osoby a pro komplexnost takové ochrany je ze strany PČR běžně použito

zabezpečovací techniky, kterou se rozumí různé poplašné, sledovací, odposlechové systémy apod.³³

7.2.5 Použití donucovacích prostředků a zbraně (§ 51–59)

Policie ČR v roli státního orgánu má v rámci plněných úkolů, které jim ukládá zákon, zejména při provádění zákroků oprávnění umožňující použití donucovacích prostředků. Hlava devátá je současně jednou nejzásadnějších oblastí oprávnění policisty vůbec. Policista je oprávněn užití donucovacího prostředku a zbraně pouze za předpokladu, že k jejich použití byl prokazatelně a dostatečně vycvičen, to je uvedeno v § 51 ZoPČR. Tímto se v rámci výcviku rozumí četné střelecké, taktické a jim podobné cvičení, které policista během své kariéry opakovaně a povinně absolvuje. Účelem takových nácviků je zefektivnění použití jednotlivých donucovacích prostředků a služební zbraně. Zákon stanoví výčet všech donucovacích prostředků dle § 52 odst. 1 ZoPČR a to v následujícím doslovném znění:

„§ 52 Donucovací prostředky

donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,*
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,*
- c) obušek a jiný úderný prostředek,*
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,*
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,*
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,*
- g) vytlačování vozidlem,*
- h) vytlačování štítem,*
- i) vytlačování koněm,*
- j) služební pes,*
- k) vodní stříkač,*

---

³³ FILÁK, Antonín. *Zákon o Policii České republiky: s komentářem : podle právního stavu k 12. 1. 2009.* Praha: Police History, 2009, s. 107–113. ISBN 978-80-8647-749-7.

- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace“.³⁴

Samotné obecné podmínky pro použití právě zmíněných prostředků jsou popsány v § 53 odst. 1, který říká, že policista použije takový prostředek, který je nezbytný za účelem ochrany své, jiné osoby, majetku a jak je všeobecně známo, tak i pro účely ochrany veřejného pořádku. Každý policista se rozhoduje individuálně, vyjma zákroků pod jednotným velením, jaký z těchto prostředků použije především ve vztahu vůči konkrétní situaci, dále pak aby použití jím zvoleného prostředku bylo účinné (dosažení účelu sledovaného zákrokem) a v neposlední řadě musí zasahující policista vzít v úvahu míru a charakter odporu osoby. V této souvislosti nutno zmínit pojmy aktivní a pasivní odpor. Co se týče aktivního odporu, je myšleno takového odporu, kterým osoba přímo fyzickým způsobem působí na zakročujícího policistu např. údery, kopy, odmítá se pustit předmětu. V případě pasivního odporu se nejedná o odpor osoby, který by naplňoval podstatu fyzického charakteru, nýbrž o odmítavý postoj, jímž je např. odmítnutí uposlechnutí výzvy, pokynu apod.

Dalším oprávněním této hlavy, kterým policista v rámci výkonu svých pravomocí disponuje, je použití pout, popřípadě prostředků sloužících k zamezení prostorové orientace osoby. Právě uvedené je ukotveno v § 54, přičemž dle tohoto předpisu může policista přiložit služební pouta osobě, která je omezena na osobní svobodě, zejména v režimu zajištění, zadržení a zatčení. Následuje § 55, který umožňuje použít některý prostředek z již výše zmíněného výčtu (např. zastavovací pás), vhodný pro účely násilného zastavení vozidla nebo k zabránění jeho odjezdu. Tento předpis na sebe vzájemně odkazuje společně s ustanovením § 36 ZoPČR, který byl v této práci již popsán.

Prostředek, jehož důraznost zastává nejvyšší priority je služební zbraň. Ve své podstatě se jedná o nejradikálnější prostředek, kterým policista disponuje a je ho použito

---

³⁴ FILÁK, Antonín. *Zákon o Policii České republiky: s komentářem: podle právního stavu k 12. 1. 2009*. Praha: Police History, 2009, s. 117–118. ISBN 978-80-8647-749-7.

až jako nejzazšího řešení, lat. ultima ratio, jak splnit či dosáhnout cíle. V policejní praxi se k použití zbraně uchyluje až ve chvíli, kdy by použití některého z donucovacích prostředků bylo zjevně neúčinné. Veškeré podmínky, které podrobně popisují zákonné důvody, dále pak povinnosti policisty před, během a po použití zbraně jsou uvedeny v § 56 v odst. 1–5.

Poslední oblastí této hlavy jsou § 57–59, jejichž obsah je věnován v první řadě policistovým povinnostem po použití donucovacích prostředků, které se týkají především situací, kdy následkem užití donucovacího prostředku dojde ke zranění osoby, proti níž bylo zakročeno. Dále povinnou administrativou, spojenou s užitím takových prostředků. Mimo jiné jsou zde k nalezení zvláštní omezení a náležitosti spojené s užitím již několikrát zmíněných prostředků také v případě zásahu policie pod jednotným velením.

Závěrem této kapitoly, by mělo být poukázáno na vysoce složitou a v současnosti velmi diskutovanou problematiku, ať už pohledu policisty, tak z pohledu občana. Policista, který disponuje výše pospanými oprávněními, by rozhodně neměl v případech nutných váhat o použití donucovacího prostředku či zbraně, ale zároveň by nemělo docházet ke zneužívání těchto pravomocí, to ovšem nelze nikterak standardizovat ani zaručit, a to z důvodu významnosti lidského faktoru, který v takových situacích hraje významnou roli.³⁵

7.2.6 Práce s informacemi (§ 60–88)

Policie v rámci své působnosti přichází do styku s velkým množstvím informací. Na práci s nimi se vztahuje celá desátá hlava ZoPČR a vzhledem značné obsáhlosti této oblasti zákona bude pro účely této práce vybráno jen několik málo z těchto oprávnění a to ta, která jsou svým využitím nejfrekventovanější a zároveň nejzajímavější.

Jednou z hlavních povinností policejního aparátu při práci s informacemi, je povinnost takové informace dostatečným způsobem zabezpečit před případným zneužitím, změnou, ztrátou, odcizením či obdobným neoprávněným nakládáním s nimi. Další povinností policie je dostatečně zabezpečit informační systémy a samozřejmě

---

³⁵ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 199–225. ISBN 978-80-7400-142-0.

i listinné formy, ve kterých jsou tyto informace vedeny, které jsou provozovány výhradně pro účely policie.

Významným oprávněním souvisejícím s prací s informacemi je § 61 – podání vysvětlení. Na základě tohoto právního předpisu může policejní orgán požadovat vysvětlení od osoby, která může disponovat informací vedoucích k objasnění přestupku, trestného činu a jejich možného pachatele, dále pak od osoby, která může svým vysvětlením přispět k dohledání pohřešované či hledané osoby apod.

Policie je oprávněna v případech, kdy je to nezbytné pořizovat např. audiovizuální záznamy určené pro plnění jejich úkolů. Je to všeobecně známý fakt, se kterým se lze setkat dnes a denně, např. při běžné silniční kontrole, jejíž průběh je celou dobu trvání zaznamenáván. Zde popsané je předmětem úpravy § 62.

Navazujícím oprávněním je § 63, který je určen pro účely prokázání totožnosti, přičemž jednotlivé zákonné důvody, kdy policista může požadovat od osoby její totožnost, jsou uvedeny v taxativním výčtu tohoto předpisu a to v odst. 2.

Závěrem této kapitoly nutno uvést a krátce popsat § 66, který říká, že policie může požádat informace z evidencí pouze v rozsahu nezbytném, který vyplývá z charakteru konkrétního úkolu, který plní.³⁶

---

³⁶ FILÁK, Antonín. *Zákon o Policii České republiky: s komentářem: podle právního stavu k 12. 1. 2009*. Praha: Police History, 2009, s. 133–146. ISBN 978-80-8647-749-7.

8 KONTROLNÍ MECHANISMY

Tato kapitola bude věnována stručnému a obecnému popisu dvěma veřejnosti nejznámějších kontrolních mechanismů, které vykonávají dohled a kontrolu nad předmětnou složkou veřejné správy, kterou je Policie České republiky.

8.1 Generální inspekce bezpečnostních sborů

V případě Generální inspekce bezpečnostních sborů se jedná o orgán tzv. vnější kontroly. Tento orgán je zřízen a jeho podstata ukotvena v z. č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů. Tento zákon v § 1–2 vymezuje působnost a postavení tohoto orgánu. I v tomto případě se zde hovoří o ozbrojený bezpečnostní sbor, v jehož čele je ředitel, který je do této funkce jmenován na základě návrhu vlády ČR, který musí být následně projednán a schválen Poslaneckou sněmovnou. Hlavními úkoly inspekce jsou úkony spojené s vyhledáváním, odhalováním a prověřováním informací vedoucích ke zjištění spáchání trestného činu, přičemž viníkem (pachatelem) toho protiprávního jednání je příslušník PČR, celní správy, vězeňské služby nebo sám příslušník inspekce, dále pak i zaměstnanec zařazený v právě uvedeném výčtu bezpečnostních sborů, který by se takového činu dopustil v souvislosti se svými pracovními úkoly. Pro tyto účely může inspekce užít svého nezadatelného oprávnění a provést tak tzv. zkoušku spolehlivosti. Příslušníci Generální inspekce zastávají velmi obdobná, téměř totožná práva a povinnosti s příslušníkem PČR.

8.2 Odbor vnitřní kontroly Policejního prezidia

V tomto případě se, na rozdíl od kontrolního mechanismu uvedeného v první podkapitole předmětné kapitoly, jímž je již popsána Generální inspekce bezpečnostních sborů, jedná o kontrolní mechanismus tzv. vnitřní kontroly, což napovídá i samotný název. Odbor vnitřní kontroly je zřízen každým krajským ředitelstvím Policie ČR. Tato součást policie je přímo podřízena a za svůj výkon odpovědná krajskému řediteli Policie ČR, v rámci krajského ředitelství, pod který v rámci své místní příslušnosti spadá.

Vzhledem k současnému stavu, kdy je zřízeno 14 krajských ředitelství Policie ČR, je tím pádem zřízeno i 14 odborů určených pro vnitřní kontrolu. Pracovníci těchto odborů si berou za hlavní cíle dílčí kontroly policistů při výkonu jejich služby, zejména pak dodržování právních předpisů a interních aktů řízení, které jsou příslušníky PČR z logiky věci závazné. Dále odhalují nežádoucí skutečnosti a jevy, na základě kterých následně navrhnou patřičná opatření za účelem zajištění jejich nápravy. Mimo to zajišťují metodickou pomoc policistům, vyhodnocují jejich zákroky, kterých bylo provedeno za jejich služby i mimo ni, provádí kontrolní dohled nad dodržováním aktuálně platné legislativy a jednotlivých normativně právních aktů souvisejících především s oprávněními příslušníků PČR při použití zbraně a donucovacích prostředků.

ZÁVĚR

Předložená bakalářská práce byla zaměřena na vymezení recentní úlohy Policie České republiky. PČR je ozbrojený bezpečnostní sbor, který zastává nezastupitelnou roli v kontextu zajišťování vnitřní bezpečnosti České republiky. Cíl práce byl naplněn na základě použití metody teoretické analýzy dostupných literárních a právních zdrojů, které jsou v současnosti aplikovány ve vnitrostátních podmínkách. Prvá část práce se věnovala sumarizaci historických souvislostí, které doprovázejí vznik tohoto ozbrojeného bezpečnostního sboru. Dále byla uceleným způsobem vymezena role PČR v systému fungování veřejné správy. Pozornost byla rovněž věnována spolupráci PČR s dalšími bezpečnostními a záchrannými sbory, které působí v České republice. Další část byla zaměřena na management v rámci PČR. Nadnárodní působení PČR bylo uvedeno v další kapitole práce, jedná se především o roli v rámci Interpolu, Europolu a participace příslušníků PČR v relevantních zahraničních operacích. V navazujících částech jsou vymezeny pracovněprávní vztahy vzhledem k činnosti PČR. Poslední část byla věnována kontrolním aspektům, jedná se o instituce, které provádějí „supervizi“ nad činností PČR.

Hlavním námětem práce bylo podrobně vymežit oprávnění a povinnosti příslušníků PČR, a to prizmatem účinné právní úpravy. Je potřeba zmínit, že je jistě řada dalších témat, která souvisí s tematikou předložené bakalářské práce, ale z kapacitních důvodů, je nebylo již možné do předložené bakalářské práce implementovat.

V důsledku uvedených skutečností lze říci, že se touto prací podařilo dosáhnout jejího cíle a objasnit tak čtenáři, jakým způsobem, a za jakých podmínek policie uplatňuje své pravomoci, především pak při zákrocích a jednotlivých úkonech, které jsou součástí jejich každodenní práce.

Závěrem nutno uvést, že ve chvíli, kdy policista zná svá oprávnění a povinnosti v rozsahu nezbytném, postupuje v souladu s nimi, jsou z pohledu použití a dostatečnosti jeho aktuální kompetence naprosto dostačující.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

ČASTORÁL, Zdeněk. *Management kvality a výkonnosti*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2015. ISBN 978-80-7452-101-0.

ČASTORÁL, Zdeněk. *Management lidského faktoru: management lidských zdrojů, management lidského kapitálu, personální management*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2013. ISBN 978-80-7452-038-9.

ČASTORÁL, Zdeněk. *Management rizik v současných podmínkách*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2017. ISBN 978-80-7452-132-4.

ČASTORÁL, Zdeněk. *Základy moderního managementu*. Druhé, aktualizované vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2016. ISBN 978-80-7452-129-4.

DANICS, Štefan a Štěpán STRNAD. *Aspekty bezpečnosti*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016. ISBN 978-80-7251-455-7.

DANICS, Štefan. *Bezpečnostní politika*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. ISBN 978-80-7251-263-8.

FILÁK, Antonín. *Zákon o Policii České republiky: s komentářem: podle právního stavu k 12.1.2009*. Praha: Police History, 2009. ISBN 978-80-86477-49-7.

LIŠKA, Pavel a Václav MASTNÝ. *Mezinárodní humanitární právo pro policisty a pracovníky veřejné správy*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2012. ISBN 978-80-7251-369-7.

MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva I. Habsburská monarchie (1526-1918)*, vyd. 1. Praha: Themis, 1997. ISBN 80-85821-52-4.

MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2001. ISBN 80-86477-01-0.

MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2011. ISBN 978-80-86477-55-8.

MACEK, Pavel. *Dějiny policie a četnictva*. Přeložil Lubomír UHLÍŘ. Praha: Police History, 1999. ISBN 80-902670-0-9.

Obce, kraje, hl. m. Praha: Úředníci obcí a krajů ; Obecní policie; Střet zájmů. Ostrava: Sagit, 2017. ÚZ. ISBN 978-80-7488-224-1.

PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*. 3. rozšířené vydání. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-889-5.

PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2. dopl. Vydání. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-813-0.

PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 4. dopracované konsol. vyd. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-686-0.

PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-611-8.

Policie České republiky. Police of the Czech Republic. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-270-0663-2.

SKULOVÁ, Soňa. *Základy správní vědy*. 2., dopl. a rozš. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7335-7.

Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů: Policie ČR : vězeňská služba, BIS, zpravodajské služby : redakční uzávěrka 14.11.2016 Ostrava: Sagit, 2016 (1159). ÚZ. ISBN 978-80-7488-190-9.

VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-142-0.

Seznam použitých internetových zdrojů

Celní správa České republiky. In: *Celní správa České republiky: O nás* [online]. [cit. 2018-12-30]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>

Historie četnictva a policie – Policie České republiky [online]. [cit. 2018-12-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09MTQ%3d>

HZS ČR: Postavení a úkoly [online]. ČR, 2018 [cit. 2019-01-03]. Dostupné: <https://www.hzscr.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>

Listina základních práv a svobod [online]. 16.12.1992 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

Policie České republiky. O nás [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx

Policie České republiky. Počty policistů od roku 1993 [online]. 3.3.2017 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocty-policistu-od-roku-1993.aspx>

ÚZSI. Úřad pro zahraniční styky a informace: Co děláme [online]. ČR, 2016 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: <https://www.uzsi.cz/cs/co-delame/>

SEZNAM ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
BESIP	Bezpečnost silničního provozu
BIS	Bezpečnostní informační služba
EU	Evropská unie
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
LVS	Letecká výjezdová skupina
MV	Ministerstvo vnitra
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu
NPC	Národní protidrogová centrála
PČR	Policie České republiky
RLP	Rychlá lékařská pomoc
RZP	Rychlá záchranná pomoc
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SNB	Sbor národní bezpečnosti
URN	Útvar rychlého nasazení
ÚSČ	Útvar speciálních činností
ÚZČ	Útvar zvláštních činností
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
VJS	Vězeňská služba a justiční stráž
ZoO	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
ZoOP	Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
ZoPČR	Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
ZP	Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Organizační struktura Policie České republiky	31
Obrázek 2: Organizační struktura krajského ředitelství	34

Seznam grafů

Graf 1: Počty policistů v aktivní službě v letech 2009–2018	39
---	----

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jiří Hanák

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Recentní úloha Policie České republiky

Rok: 2019

Počet stran textu bez příloh: 52

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 21

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 7

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Víšek